

HÉTFŐI NAPLÓ

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA:
Egy évre ..... 100.000 K
Félévre ..... 50.000 K
EGYES SZÁM ÁRA: .....
Magyarországon 2000 K. Jugszláviában
dinár. Ausztriában 2500 osztrák korona

POLITIKAI HETILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ELEK HUGO

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest,
VIII. kerület, Róthkai uca 3. szám
Telefón: J. 8-96, vasárnap este: J. 62-30

XVI. évfolyam

Budapest, 1925 június 30

26. szám

Vágit és huszonnégy társát őrizetbe vette a rendőrség

Vági István a Magyar Szocialista Munkás-Párt nevében a múlt héten gyűlést hívott egybe a régi ország-háza, amit a rendőrség nem engedélyezett. A gyűlésen azonban sokan megjelentek, akik a betiltásról nem tudtak. Ezek a csoportok a rendőrség fellépésére előbb a Rákóczi téren gyűlést tartottak, majd a Népszava elé vonultak, ahol a szociáldemokrata-párt és a Népszava ellen tüntettek. A rendőrség innen is elkérgette őket, mire a Tisza Kálmán térre vonultak, ahol a tüntetőket széjeljeszlani akaró rendőrökkel kerültek összeütközésbe. A rendőrség a szociáldemokrata-pártból kivált frakció működését állandóan szemmel tartotta és szobatra annyi adatot hordott össze, hogy a megfigyelők jelentése alapján érettnék látta a helyzetet arra, hogy Vágikék működését feltárja. Vasárnap hajnalban mintegy 60 detektív ment szét a város minden részébe és megkezdtek a Munkás-párt vezetőinek előállítását. A lista szerint elővezették:

- Szabó Mihály, Boros Imre, Berés József, Hamán Kató, Osvát Gábor, Pintér János, Benke János, Brohovszky Ede, Steinlein Sándor, Radies Árpád, Rothauser Ilona, Szántó Sándor, dr. Vajna Géza, Bócz Béla, Vági István, Szilágyi Gyula, Hajdu Henrik, Polgár Gizella, Kreiszl János, Weisshaus Aladár, Nánthán Imre, Bruck Jolán, Gögös Ignác és Schönemann László

részben vezetőségi tagokat, részben szervezőket és röpirat terjesztőket. Az előállítottak lakásán házkutatást is tartottak és főleg azután kutattak a rendőrség, hogy megállapítsa azt

kikkel állott összeköttetésben a párt, az emigránsok elegendően csoportjából és honnan szerezték a pénzt a szervezkedéshez.

A házkutatások azonban nem hozták meg a kívánt eredményt. Vasárnap reggel az ugynevezett írásbeli csoport, Szrubán Dezso ellenőrtanácsos csoportja nyolc rendesrel megkezdte Katona Rezső főtanácsos utasítására az előállítottak kihallgatását.

A kihallgatás főleg arra irányult, hogy honnan szerzi a párt a pénzt és mi a célja. Igaz-e az, hogy a tanácskötársaság visz-szaállítását kívánja a párt és Oroszországból, illetve bécsi orosz politikai ügynököktől kapja a párt a politikai utasításokat.

A kihallgatás vasárnap délelőtt és délután este 7 óráig tartott, melynek eredményéről Szrubán tanácsos Katona főtanácsosnak refe-

rál. Hétfőn délelőtt és délután 6 óráig folytatták a kihallgatásokat, majd este 9 óráig tartó referáda és megbeszélés után Katona főtanácsos Marinovich főkapitányt informálta.

Még hétfőn délelőtt ugy volt, hogy este döntenek az őrizetben tartott szélső szocialisták sorsa felett, azonban ez nem történt meg, mert vannak egyes részletek, melyek még felderítésre várnak. A kihallgatások alapján a rendőrség megállapította, hogy

a pártpénztár alapjait még Bécsben vetették meg, amikor a vezetők még a szociáldemokrata párthoz tartoztak és megbeszéléseket folytattak az emigránsokkal.

Vági István elmondotta vallomásaiban, hogy a párt szervezéséhez szükséges pénzt pártbálcák, tagdíjak, adományok, propagandairatok eladása és terjesztése útján szerezték. Tagadta, hogy Bécsből, vagy egyébként kapott volna nagyobb összeget. Ugyanílyan érte-

lemben vallottak a többiek is. A rendőrségnek ugyanis arról, hogy a pénzek eredete után kutatott az volt a célja, hogy a párt politikai misszióját megvilágítsa. Vági elmondotta, hogy ők a szociáldemokratákkal teljesen egyező politikai célokért küzdenek és programot vallanak, csak éppen a párt vezetésével és irányításával nincsenek megelégedve és félnek, hogy az igazi szocialista célok és munkásérdekek a mostani vezetők kezén elsikkadnak.

Tagadta, hogy rejtett kommunista céljai volnának a pártnak.

Mint megalakult párt ugyanazok az emigránsokkal állottak összeköttetésben, mint Peidl és társai. A párt helyiségében tartott házkutatás eredményeként, több száz röpiratot szállítottak be a rendőrségre. Előre, A munkás, Szikra, A szocialista, A harc című részben fordított, részben a párt vezetői által írt szocialista agitációs broszúrákat, melyeket a detektívek lefoglaltak, mintegy 24.000 példányban.

A rendőrség eddigi megállapítására szerint

a párt tulzó elemeket gyűjtött magában, akik kommunisztikus törekvésekkel alaposan gyanúsíthatók.

A párt hivatalos irataiban azonban ennek nyoma nem igen van. Az eljárás az állam és társadalmi rend felforgatására irányuló törekvés címén indult meg az őrizetben tartottak ellen, akik közül ötöt le fogtak kedden tartóztatni. Ezek ellen ugyanis súlyosabb adatok merültek fel. Kettőt, akik sem lakást, sem foglalkozást nem tudnak kimutatni, a toloncházba visznek és két idegen állampolgárt kitoloncolnak. A többi tízenötöt valószínűleg elbocsátják.

Kedden délelőtt dől el az őrizetbe vettek további sorsa végleg. Annyi azonban már is bizonyos, hogy

a Magyar Szocialista Munkás-párt működését a rendőrség nyomozása alapján be fogják szüntetni.

Kérdést intéztünk Katona Rezső főtanácsoshoz, a büntügyi osztály vezetőjéhez, aki a következő felvilágosítást adta:

— A nyomozás még nincsen befejezve, az azonban körülbelül világos, hogy

ez a párt melegágya volt a szélsőséges szocialista, kommunista törekvéseknek.

A rendőrségnek kötelessége, hogy perenciózi formában is biztosítsa a rendet és minden olyanuk kifejezését megakadályozza, ami a társadalomra veszélyes lehet. Holnap délelőtt történni döntés az őrizetbe vettek sorsa felett.

A gyilkos Lédererné bírái előtt

Szombaton kerül ítéletre a sor Lédererné ügyében

A szomorú emlékü tölgyfaoccai rémdráma egyik bűnöse, Léderer Gusztáv fölött kimondta a halálos ítéletet a hadbíróság. Ma reggel ismét bírák ülnek össze, hogy Léderer Gusztávné, a gyilkos asszony fölött ítélkezzenek. A törvényszék tárgyalótermében ma újra visszapergetik a rémdráma filmjét s a tárgyalás közönsége és az egész ország feszült figyelemmel lesi és várja a tárgyalás minden mozanatát. Pár nap még, azután az igazságszolgáltatás sújtó keze ránehezedik Lédererné vállára és ezzel a rablőgyilkos házaspár számára befejeződik a földi igazságszolgáltatás útja.

A budapesti büntetőtörvényszék kedden kezdi meg főtárgyalását annak a nagyszabású büntügyi rémregénynek, amely az év telen folyt le a csendes buenyál Tölgyfa ucaában és amely eset ugy-dalról páratlanul áll a magyar büntügyi krónikában.

Az eset előzményei visszanyulnak még a bolsevikki rémuralom utáni időkre. Akkoriban történt, hogy Léderer Gusztáv tartalékos hadnagy, aki az egyik köztársasági elemmezési tisztje volt, hivatalból kifolyólag ismereteket kötött Kodolka János jómódu hentesmesterrel, aki a csapatnak rendszer husszállítója

lett. A különösen meleg barátság akkor fejlődött ki a tiszt és a hentesmester között, amikor az egyzben a hadnagy lakásán járva, megismerkedett annak a feleségével.

A zajosmúltú szép szőke bécsi asszony, az egykori kávéházi kaszírno, elfogadta az egyszerű ferencvárosi hentesmester udvarlását, Kodolka pedig egyrészt az asszony miatt, másrészt pedig társadalmi hűségéből, örült annak, hogy a főhadnagyké elfogadják társaságát.

Lédererék állandóan pénzszűkében éltek, aminek nagyrésztben az asszony volt az oka, akinek nagyuri allurije messze meghaladták az arányos alacsony tisztii fizetését. Kodolka igen boldog volt, ha időnként-kisebb-nagyobb összegekkel segíthetett Lédererék anyagi zavarában.

Az elmúlt év decembereben

Lédererné arra biztatta fel a férjét, hogy tegye el láb alól a hentesmestert.

Az egyik karácsonyestől napon, amikor meggyőződtek arról, hogy sok pénz van a hentesmesternél, éjjeli szállásra lakásukon tartották. Már akkor megkísérelték a gyilkosságot és valamilyen óles alkalomtalansággal fel akarták vágni Kodolka jobbkezén az ütőerőt. Kodolka azonban nem aludt mélyen és ezért a

házaspár abbanhagyta a kísérletet. Kodolkának vették a karja és ezt, amikor felébredt, azzal okolták meg, hogy nyugtalanul aludt és a kezét beleütötte az éjjeli szekrény márványperemébe.

A sikertelen kísérlet nem riasztotta vissza Lédereréket sötét tervek végrehajtásától. Lédererné elhittette az egyhé-ként kapzi Kodolkával, hogy dollár-vásárlással nagy pénzeket kereshetnek. Kodolka az ügylet lebonyolítása céljából egy délután magához vett mintegy hetvenmillió koronát és ezzel felment Lédererék Tölgyfa uca 4. számú ház második emeletén lévő lakására. Léderer tudomására adta Kodolkának, hogy az üzletet csak másnap reggel pertek-tuálhatják és egyben meghívta vacsorára. A vacsora helyenylt a késő éjjeli órákba és Lédererék akkor éjjeli szállást kinaltak a kissé illuminált állapotban lévő Kodolkának, aki ezt készségesen el is fogadta.

Léderer Gusztáv azzal az ürüggyel, hogy kutyáját levizsi az ucaára, eltávoztatott sétálni. Ezalatt az asszony együtt maradt Kodolkával. Léderer hamarosan visszatért és a konyhában elrejtőzve várta az időt, amikor felesége tudomására adja, hogy Kodolka már alszik. Léderer ekkor beosont a szobába és

szolgálati revolverével feljelötte az

alvó hentesmestert, akinek a vérző feje alá Lédererné helyezte el a mosdótálat és ebbe felfogta a meggyilkolt kiumló vérért.

Lédererék azután magukhoz vették Kodolka pénzt és hogy a gyilkosság nyomát eltüntessék,

a holttestet feldarabolták.

A hentesmester holttestének egyes darabjait azután külön-külön becsomagolták, majd három büröndöt megraktak Kodolka hullájának részével. Az egyik bürönd tartalmát nem sokkal a reggeli kapunyitás után Léderer a téli szürkülőben a Margithíd közelében a Dunába dobta. A másik két bürönd tartalma aznap délutánig ottmaradt a lakásban. Ezeket Lédererné sógorával, aki az egyik nagy pénzintézetek volt a tisztviselője, kicipelte Csepelre és ott átadta férjének.

Léderer a hullarészeket tartalmazó büröndökkel elindult a Duna felé, de a gyártelep éjjeliőre igazolására szólították fel. Léderer csendőrfőhadnagyit tekintélyt látva, azt adta elő, az éjjeliőröknek, hogy az egyik kedvenc kutyáját a hirtelenlél kímélt és annak hulláját akarja a Dunába dobni.

Az éjjeliőröket kielégítette ez a válasz és

elálltak attól a követeléstartól, hogy felnyissák a büröndöket.

A következő napon már kiderült, hogy alapos volt az örök gyanúja. Ugyanis a Dunaparton járó-kelők emberi hullarészeket találtak, amiről nyomban jelentést tettek a csendőrpáncsnokságnak.

Léderer parancsnoka előbb magánbeszélgetés formájában, később hivatalosan is kihallgatta s amikor Léderer a gyilkosságot bevallotta, nyomban letartóztatta és bekísértette a Margithírtől katonai fogházba. Használóképpen letartóztatták Léderer feleségét és sógorát is. A bünyvdi vizsgálat során

a bestállás házaspár egymás ellen tett súlyosan kompromittáló vallomást,

a vizsgálat azonban megállapította, hogy a gyilkosságot az asszony felbujtására a férj követte el, majd mindkettő résztvettek a hulla feldarabolásában.

Léderer Sándorral csak utóbb tudatták a szörnyű eseményt.

A honvédtörvényszék rendkívül izgalmas tárgyalás után a gyilkos csendőrfőhadnagyot kétél általi halálra ítélt. Kedden pedig a bünyös asszonyt és sógorát vonja felelősségre a budapesti büntetőtörvényszék.

A vád az asszony ellen gyilkosságra való felbujtásról és rablásról szól,

a banktisztviselő ellen pedig bűnpártolásról.

A közönség körében rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg a nem mindennapi bünyös tárgyalása iránt. A törvényszék jobbra a fogdosokból álló közönség számára csak korlátozott számban bocsátott ki jegyeket és erős rendőri készültséget rendelt ki az esetleges rendbontások megállítására. Nöket egyáltalán nem engednek be a terembe, ami azért is helyes, mert a Molnár-Tóth tárgyaláson ugye elreptek a nők a tárgyalótermet, hogy még a bírósági funkcionáriusok is alig juthattak helyükre.

Az elmúlt héten — mint ismeretes — Lédererné kérelmére helyszíni szemle volt újból a tölgyfaucan elhagyatott lakásban. Ez

nem járt azzal az eredménnyel, amelyet Lédererné várt.

Találtak ugyan egy golyónyomot, de megállapították, hogy a golyót az ablakon át az alkov felé lötték, ami kizárja azt, hogy a szobában lött volna rá Léderer a feleségére. Ugyancsak megdőlt az az állítás is, hogy Kodolának két nyugtája lett volna Lédererné ruhazsebében, mert ilyen egyet sem találtak. Ellenben ott találtak Lédererné vörös író-mappáját, amiben azonban nem volt semmiféle írás sem.

A védő dr. Lévai Tibor a helyszíni szemlen bejelentette a vizsgálóbírónak, hogy

az első helyszíni szemlén elvitték a lakásban talált összes iratokat s ezek között kell lenniük a keresett nyugtáknak.

A kedden megkezdődő tárgyaláson — amelyet az esküdtészeki teremben tartanak meg — Denk Tivadár dr. ítélőtáblai bíró, tanácselnök fog elnökölni. A köz-

vádat dr. Makay Jenő ügyvédségi al-elnök képviseli, a védelmet dr. Lévai Tibor ügyvéd, kormánytanácsos látja el. Ertesztésünk szerint Léderernét tolmács utján hallgatják ki és utána valószínűleg már az első napon megkezdül a bíróság a tanukihallgatásokat is. Minden valószínűség szerint

pénteken kerül sor a pürbeszédekre s a vádatet szombaton fogják kihirdetni.

Léderer Gusztávné — akit fogságba-jutása óta se rokonsága ismerőse nem keresett fel — igen nyájan gondolkozik ügye állása felől.

Azt hiszi, alig 1—2 évet fog kapni büntetésül.

Reményli, hogy elhiszik neki azt a mesét, hogy férje orvul lötte le Kodolkát s így őt befogozott cselekmény elé állította s az ő bünye mindössze az, hogy egy edényben felfogta a lecsurgó vért. Az elrabolt pénztől is kitalált valami mesét s úgy akarja beállítani a dolgot, hogy

ő a saját pénzt kérte vissza a meggyilkolt hentesmestertől.

A fogházban rabkoszton él, ami — úgy látszik — az erős testalkatu asszonynak nem elég, mert

meglehetősen lefogott.

Az előtt tett arca most besett, szókére

Folyósói disputa a parlamentben a fővárosról

Wolff Károly csalódott: a kinevezettek nem csatlakoznak a kereszténypárthoz — Kikapcsolnak a városházán minden politikát!

Friedrich, Pakots és Petrovác vitája az új Budapestről

Szombat a parlament folyósóján aktuális fővárosi kérdésekről nagy disputa támadt, amelynek három szereplője volt: Friedrich István, Pakots József és Petrovác Gyula.

A folyósói disputa — a parlamentben a fővárosról — nem szűkülődött édeskedésekben, azoknál a szokatlanul őszinte kijelentéseknél fogva, amelyek a fajvédő Petrovác Gyula részéről elhangzottak. Petrovác ugyanis az „illetékes hely” kijelentése ellenére azt hangoztatta, hogy

megsem lesz teljes csőd a nyarón a főváros közgyűlési termében.

Kétségtelen mondotta Petrovác, hogy a szocialisták, illetve a blok a nyár folyamán többször is összehívathatja a közgyűlést, mert ehhez csak 50 aláírásra van szükség. A közgyűléseken egyébként — folytatta Petrovác — előreláthatóan nem lesznek viharok, mert

festett haja megfakult és minden színben játszó.

Szombat — a vizsgálóbíró engedélyével — lakásából kapott néhány ruhadarabot, mert

jól kiöltözködve akar megjelenni bírál előtt.

Szinte drámának ígérkezik majd az asszonynak szembesítése halálraítélt férjével. Léderer Gusztáv tudvalevőleg a hadbírósgyi tárgyaláson szemébe mondta az asszonynak, hogy ő bujtotta föl a gyilkosságra.

Lédererné most abban reménykedik, hogy férje visszavonja ezt az állítását.

Egy levelet ki akart csempészni, amelyben arra kéri az urát, hogy valljon mellette. Epp ezért a férj és feleség szembesítése a fő tárgyaláson izgalmas jelenetek közt fog lefolyni. A szembesítés szerint lesz.

A hadbírósgyon tudvalevőleg sem Léderer Gusztáv, sem védője nem kérte kegyelmet, de a hadbírósgyi állítólág hivatalból mégis a felsőbbre elő terjesztette az iratokat. Ugy lehet, néhány nappal Léderer Gusztáv kihallgatása után kiírdítotik, hogy

kegyelemben részesül-e Léderer, vagy pedig legfelsőbb helyen szabad folytatásának az igazságszolgáltatásnak.

A Wolff-párt politikai kérdéseket nem fog fölvenni, minthogy pedig Vázsonyi Vilmos is kijelentette, hogy minden politikai kérdést leszórit a napirendről.

egészen valószínű, hogy gazdasági és szocialis kérdésekben teljes őszahang fog uralkodni a városházi pártok között.

PAKOTS JÓZSEF

nem tudta megállni, hogy Petrovácnak oda ne mondja:

— Csak jöttetek volna be többségben a városházára, bizonyára nem „kapcsolnátok ki” a politikai kérdéseket.

— Természetesen egészen másként viselkedik az ember, ha abszolút többsége van, mint akkor, ha csak relative van többsége... (!) — hangzott Petrovác válasza, mire Pakots József megjegyezte:

— Legalább őszintén megmondod,

FRIEDRICH ISTVÁN

is bekapcsolódott a vitába:

— Nem lehet mást csinálni, mint barátságosan összejönni és együtt dolgozni látod — folytatta Petrovác felé — Wolff Károly azt mondta, hogy a kinevezettek mellette lesznek. Ezzel szemben áll az a tény, hogy Hermann Miksa kinevezett. Ripka vét írta elő,

tizenegy kinevezett pedig kijelentette, hogy egyik párthoz sem csatlakozik.

Ezek barátom, Ripka-pártiak... Petrovác Gyula erre a kinevezettek háttérbeszórását tette szóvá és elmondotta, hogy például

a pénzügyi bizottságban Bittner Jánoson kívül egyetlen kinevezett sincs.

A közlekedési bizottságban csak három helyet kaptak a kinevezettek. Általában az a helyzet, hogy a kinevezettek, akik éppen szakértőkként jutnak a bizottságba, politikai okoknál fogva nem jutnak szerephez.

Ebben mindhárom egyeztek Pakots a demokrata, Friedrich a keresztény nemzeti és Petrovác az intranzigens. Hogy aztán a közgyűlési teremben is ilyen nagy lesz-e a békesség: a jövő kérdése.

KISZEL

étteremben

IV., Kossuth Lajos ucca 12 szám

a főváros leglátogatottabb úri és családi szórakozóhelyén

minden este a Londonból

hazaérkezett ifj. Magyar Imre

teljes zenekara muzsikálja a legjobb

londoni és amerikai slágereket

Azstarendelés 89—38

ASTRA

BIZTOSÍTÓ RT

Világjellegű kötvénye külföldön is érvényben

biztosít szanatóriumi kezelésre méltó esetlen, csoportos biztosítás: élet, egészség, betegség és betegség esetére

Amerikai rendszer Szabad műfóorvos választás Rendkívül kedvező feltételek!

Budapest VII, Erzsébet körút 26

Telefón: József 129—42

Színészek sorsjátéka

a Nyugdíjintézet javára

5000 koronáért nyerhet

Egy teljesen felszerelt új autóbili, egy nemes szőrméből készült női bundát egy teljesen felszerelt motorkerékpárt oldalkocsival két teljesen felszerelt motorkerékpárt tíz teljesen felszerelt kerékpárt

Sorsjegyek mindenütt kaphatók

HUZÁS 1925 AUGUSZTUS 23-ÁN

Sorsjegyek viszonteladónak is: **Értékforgalmi Bank R.T.-nél Xrlnyi ucca 14.** Telefon: 192-58, 183-91. kaphatók

A sajtófőnök úr!

Eckhardt Tibor fajvédő képviselő ur az elmúlt szerdán interpellált a nemzetgyűlésen. Az emeritált sajtófőnök interpellációjának tárgyát kiboldogult korának tárgyköréből vette, s amint egy volt sajtófőnökhöz talán még sem illik, követelte az Az Újság betiltásának véglegesítését. Öszintén szólva, nem hittünk föléinknek, nem akartunk elhinni, hogy azok a szavak a törvényhozás házában egy olyan férfi ajkáról hangoztak el, akinek egykoron volt valami köze a sajtóhoz. És amit hallottunk, azt nem tudtuk megmagyarázni azzal sem, hogy a néhai sajtófőnök ur most más módon keres relációt a sajtóhoz s szavainak rezzéséből inkább a konkurrens félelme csendült meg, mint az igazság keresése.

A magyar sajtó mindenestre elkönnyelte Eckhardt Tibor sajtómunkás existenciáit ellen intézett kirohanásait a „követel” oldalán s a magyar sajtó mindenestre tudni fogja körültelességet az egykori sajtófőnök ural szemből és meggyőződésünk, hogy az emeritált sajtófőnök ural nagyobb szükségére lesz a sajtóra, mint viszont és hiszünk, hogy el fog jönni az idő, amikor nem a sajtó fog Eckhardt ur kegyeit részesíteni, hanem ő fog a sajtó küszöbénél Camossát járni. Meg kell várni, mert mindennek eljön az ideje.

Az obszolt sajtófőnök ur ama bizonyos interpellációjának volt azonban igen érdekes és a közügyemre érdemes részlete. Megtudtuk belőle, hogy az ellenfordalom zűrzavarában milyen eredménnyel tette melőlvá Eckhardt ur magát arra, hogy az ismeretlenség sötétségéből a sajtófőnökség méltóságába emelkedjék s ennek révén képviselővé is avasználjon.

Eckhardt ur maga vallotta be tanú tudatán vallomásaiban, hogy ő volt az, aki a felelős kormány által engedélyezett és a törvényes hatalom részéről hivataloson cenzúrázott lapokat a hazafiatalanság rádiálva megbélyegezte és a felelős magyar kormány törvény és rendelkezési ellenére felelőtlen szervezeteivel a vasuti vagonokból kibombázta és máglyán megegette. A magyar sajtó életébe való ilyen mű bekapcsolódása mindenestre predestinálta Eckhardt urat arra, hogy tévesse túl több hivatalos minőségben is a magyar sajtó legfőbb őre legyen.

Nm irigyeljük egy pillanatra sem azt a dicőségét, amelyet Eckhardt ur a sajtó terén aratott. Legyen neki. A magyar sajtó volt és küzdelem az igazságért, a jogrendért, a becsületért, az országért és népért akkor, amikor Eckhardt uralról senki nem tudta, hogy a világon van és az emeritált sajtófőnök ur régen etetünk a közelet horizontjáról, amikor a magyar sajtó változatlan önlelődozál, nagy és eredményes munkát fog végezni a magyar haza visszafeléért. A közvélemény táplálkozik fog a fehér újságok felete betűiből még mindig, amikor a közelet teréről nyomtalanul elhűnk, mint ahogyan előbukkant egykoron az, ki irigyleremlélt lantáival azt hitte magáról, hogy hogy, pedig dehogyan.

Az obszolt sajtófőnök ur fiatalos kérdéssel és talán még nem gondoltással azt is mondotta, hogy amit tett, azért vállalja a felelősséget és ma sem eszelekednek másékné, mint akkor. Megnyugtatók, hogy el fog jönni az idő, amikor még számot kell adnia cselekedeteiért, de amint Budán kutyavásár s Magyarországon bolszevizmus csak egyszer volt, ép úgy olyan idő sem fog ebben az országban elkövetkezni, amelyekben felelőtlen csatlósáival kibombáhatja még egyszer a vasuti vagonokból a kormány által engedélyezett lapokat Eckhardt képviselő ur, hogy saját lapjait mentesítse a konkurrenciától.

Eckhardt képviselő ur pedig tanultatott volna sajtófőnöksége idején annyit, hogy a közönségnek nem az az újság kell, amelynek kitűnőségét gumbottal verik az olvasók fejébe, hanem az, amelyik becsületes, igaz és jó. Nagy dobbal verébet nem lehet fogni, amint még kevésbé gumbottal előfizetőket.

Fényes László a Somogyi-ügyben tájékozatlansággal vádolja Csáky honvédelmi minisztert

„Van egy kérdés, amelyre Csáky gróf következetesen kerüli a választ” — Fényes László szenzációs nyilatkozata Tahy hadbíró-ról, Soltész-Oszu Istvánról, a halálautóról és az új nyomozásról

Peyer Károly ma tesz vallomást Somogyi-ügyükösairől — a katonai ügyészségen

Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter a nemzetgyűlés szombati ülésén válaszolt az indennitás fel-felől elhangzott szocialista felszólalásokra, amelyek a Somogyi-Bacsó gyilkosság új katonai nyomozásával foglalkoztak. Győrkő Imre válaszul akart a honvédelmi miniszternek, kénytelen volt azonban keddre halasztani felszólalását. Minthogy a Somogyi-ügy összes adatainak nyilvántartásával Fényes Lászlót bízta meg a szocialdemokrata-párt, megkérdeztük

FÉNYES LÁSZLÓ

volt országgyűlési képviselő, mi a véleménye Csáky Károly honvédelmi miniszter szombati elhangzott felszólalásáról. Fényes László a következő rendkívül érdekes nyilatkozatot adta ebben az ügyben a Hétfői Napló munkatársának:

„Egyetlen egyben van igazza a honvédelmi miniszter uralnak: egy komolyan kivizsgálni akart bűnügyben vannak olyan adatok, amelyeket nem lehet nyilvánosságra hozni, mert a közlés árthatna a nyomozás érdekében. Eppen azért, amikor a szocialdemokrata párt megbízásából a rendelkezésre álló adatokat, amelyek természetesen

csak részlet lehetnek az egész tényállásnak —

a hadbírószágon előterjesztettem, azokról egy szót sem irtunk a Népszavában, sőt sem a sajtóban, sem a parlamentben közlést nem tettünk. Kétségtelen, hogy rövid idő múlva, amikor az átnyújtott adatokat a katonai ügyészség megrögzítette, ki fogunk azokkal jönni a nyilvánosság elé, Reméljük, hogy a nagy nyilvánosság ereje az igazság tudatában segít a mi küzdelemünk.

— Átérve a honvédelmi miniszter ur állításaira, rá kell mutatnom, hogy felszólalásából ez derül ki:

a honvédelmi miniszter ur teljes tájékozatlanságban volt

abban a kérdésben, amelyben felszólalt. Tahy Pál, százados hadbíró igenis első-sorban foglalkozott a katonai ügyészség annakképpen a Somogyi-Bacsó gyilkossággal. Tény az, hogy amikor Osztenburg alerészlet — akkor még őrnagyot — maga elé idézte és amikor őt, mint-hogy nem jelent meg, elő akarta vezetni: Tahy Pál százados, hadbíró-ügyésztől egyszerűen

a fővezérlet egy tisztje hivatalos parancsal a kezében elvette az ügyet,

amely így került aztán Littomeritzkyhez. Ha a honvédelmi miniszter ur ezt tagadja, akkor ez csak tájékozatlanságból történhetik azért, mert nem volt informálva a történetekről. Tény, hogy ezután Tahy Pál ellen bűnyűgyvet konstruáltak abból a — legfeljebb — szabálytalanságból, hogy amikor két kékmedés gyanuja

miatt lefogott szerb egyént felsőbb hadósági parancsa szabadon bocsátott, mert ártatlanságuk kiderült,

két magyar ügyvédnek állítólag értesítést küldött és így lehetővé tette, hogy a szerb alattvalók letétjéből felvegyék az ügyvédi honoráriumot.

Eznel nagyobb törvénytelenséget ne kövessen el soha egyetlen hadbíró-ügyész sem! Tahy ugyanis arra gondolt, hogy abban az esetben, ha ezek a szerbek elutaznak Budapestre, a magyar ügyvédek botalt üthetik a nyomukat expenz-nőjüknek. Ezért Tahy Pál lefogoztak, börtönbüntetésre ülték, amit ki is töltött, most magánítiszviselő valahol. Közjoggyűlés természetesen azt nem lehet bizonyítani, hogy ez a szokatlan súlyos eljárás összefüggésben van a Somogyi-ügygel, de mindenki levonja a következtetést.

— A honvédelmi miniszter állandóan kikerüli a választ, amit arra a száz-szor feltejt kérdésre kellene adnia, hogy Somogyi-Bacsó meggyilkoltatása ügyében már

ott van a teljes bizonyíték: Kovarcz Emil és Megay László védekezése,

hogy tudnillik ők a gyilkosság ideje alatt „ismeretlen civileknek” kölcsön adtak egy autót, amit azoktól vissza is kaptak.

Aki így védekezik: az belsmer.

Aki ezt a védekezést szemben a tárgyi bizonyítékokkal elfogadja: az — én szentiment — hümpartoló. Most, amikor újra felvetétek a nyomozást, miért nem teszik újból mérlegelés tárgyává a két alapon sansz gyanusitható tettesnek ezt a vallomását. Ha ez most megnezték,

le kellene őket tartóztatni.

Ezeknek a tárgyi bizonyítékoknak jogtalan beszüntetése felől tett kérdésre a honvédelmi miniszter sohasem válaszol.

— Ami az adatokat illeti, amelyeket a hadbírószágnak szolgáltatottak, azokat ma még nem mondhatom el. Annyit azonban kijelenthetek, hogy ezek az új adatok nem annyira Kovarczra és Megayra új adatok, hiszen ezekre már megvan a bizonyíték a régi tényállásban, hanem arra a kérdésre szolgáltatottak adatokat,

ők voltak a többi tettesek.

Az egyiknek a neve közzájón forog: Soltész István, aki

sohasem volt Soltész, hanem Oszu István.

Jellemző, hogy mint aktív szolgálatot teljesítő tiszt,

használhatta a gyilkosságok idején a Solymoss-álnevet is,

ilyenre hamis menellevelet kapott, azonkívül pedig a Soltész nevet is használta, noha egy szemléni

Oszu nevű kisoroz család sarjadéka. Majd megátítjuk, hogy a terhelt mivel

fog védekezni és milyen védekezését fogadják el szemben a tanúk tényállításaival: „meg nem döntött”-nek.

Fényes László végül elmondta még munkatársunknak, hogy

Peyer Károly kedden jelenik meg a katonai ügyészségen vallomásteleire.

A többi szocialista képviselőnek nem szolgáltatathatnak külön adatokat, mert azokat éppen a párt megbízásából Fényes László gyűjtötte össze és adta át a katonai ügyészségnek.

Peyer Károly azonban önálló bejelentést fog tenni.

és nem lehetetlen, hogy ugyanolyan okokból, mint Fényes László, kénytelen lesz a jegyzőkönyv aldrásáig megtartani.

Hatvanhét tiszt iselöl állás szünt meg ma a fővárosnál

23 önként jelentkező akadt a létszámcsökentéshez

A főváros tisztviselői és alkalmazottai idegesen tekintenek a mai nap elé, mert június 30-án kell végrehajtani a város-házán a létszámcsökentés harmadik turusát. Ugy látszik, hogy a kritikus dátum emiatt anélkül, hogy olyan veszedelmet hozna, mint amilyet sokan tölve vártak. A főváros elegendet tett ugyan a törvényben előírt kötelezettségnek, végrehajtotta a B-listát, azonban egyetlen embert sem fosztott meg állását és kényerlettől az illető akarata nélkül.

A városháza elnöki úrügyosztályán kijelentették a Hétfői Napló munkatársára előt, hogy június 30-án 66 tisztviselő állást szünt meg a főváros, ezek közül azonban 43 már eddig is halálosok és nyugdíjazások folydán üresedésben volt. A tanács a napokban felbavással fordult a tisztviselői karhoz, amelyben jelentkezőre szállította fel azokat, akik önként kívánják B-listára jutni. A felhívás eredményeként 23 tisztviselő jelentkezett, akik elcséjn már el is hagyják rendes fizetésüket, azután pedig vagy felveszik a végkielégítést, vagy pedig nyugdíjnyújtatják magukat. A legtöbb mint értesülünk végkielégítést kérnek. A városházán most folyik annak kiszámítása, hogy mennyi végkielégítés jár az önkénteseknek. A fővárosnak ez a létszámcsökentés is 4-500 millió koronába fog kerülni, nem is szólva arról, hogy a hiányzó munkaező ismét megnehezítik az adminisztráció folyását.

Szombaton nyitotta meg Gundel Ferenc Flúme Kávéházat

IV, MUZEUM-KÖRÚT 13.
Telefon: József 88-63.

BUTORSZÖVETEK

Selyemripszek Brokátkok, Damaszok Velourok, Fügönykelmék Matracsinpatok, Szőnyegek, Futók

Atvetők, az összes kárptoskellékek nagyban és kicsinyben, Mintákat vidékre is küldünk

Vágó és Társa (IV. Kammermayer Károly u. 3. Központi városház)

Hibás paplanok feláron!

Hibás és kiseleztejt paplanok 200.000 koronától. Gyönyörű virágos hibás paplanok 300.000 koronától feljebb árusítottak, míg a készlet tart.

Sándor „József” paplanyár IV, Kammermayer Károly uca I (Központi városháza).

Hogyan határozta el Románia a háborút a központi hatalmak ellen

Marghiloman Sándor emlékiratai kiadásra kerülnek — Hogyan folyt le Marghiloman szerint az a bizonyos szinajai korona-tanács — A háborús idők új megvilágítása

Bukarest, 1925 június

A háborús felelősség sok évvel a nagy világgégés után is érdekes kérdése nemcsak a laikusoknak, akik a világdiplomácia boszorkánykonyhájába nem látnak be, de a politikai és diplomáciai világban is.

Nemrégem halt meg Bukarestben a román politikai élet egyik kétségtelenül legmarkánsabb alakja

Marghiloman Sándor,

aki hosszú időn át úgy élt a közudatban, mint a monarchia leghívebb barátja, aki számtalanszor exponálta magát a monarchia mellett s emiatt a román politikában nem is tudott rokonszenvet szerezni magának.

Marghiloman Sándor, aki az utóbbi években szőlőtűz s magával tehetetlen volt, még egészséges korában

megírta emlékiratait

és úgy intézkedett, hogy azokat halála után hűbocsák közé. Ez a román államférfiú élete utolsó esztendeit azzal a váddal terheltélte, hogy politikájával Románia érdekeinek ártott. Az emlékirat, mely különösen

az 1914—19 évek történetét

éleli fel s mely a román közvéleményben is élénk visszhangot keltett, részletesen foglalkozik a még 1914 év nyarán Szinajában tartott koronatanács lefolyásával, amelyen — mint ismeretes — elődt, hogy

Románia a központi hatalmak oldalán semmiestre, az antant mellett bizonyos garanciók mellett hajlandó a háborúra beavatkozni.

A memóráknak Marghiloman régi bizalmas embere Kiriacescu a Prograss című lap szerkesztője bocsátotta a most közre. A híres koronatanácsról szóló részben a történeteket Marghiloman így írja le:

— Károly király — írja Marghiloman — azzal tisztelt meg, hogy a koronatanácsra közvetlenül hívott meg. A koronatanács Romániának a háborúra való beavatkozásával, az okkupációval, a bukaresti békeszerződéssel a központi hatalmak törekvéseivel foglalkozott. Belpolitikai követelés az ellenzék részéről csak az idősebb Bratianu eltávolítása volt. Ez volt az első eset, hogy az öreg király a régi rendtől eltért és táviratban közvetlenül hozzám fordult. Azonnal tisztában voltam vele, hogy rendkívül fontos dolgok kerülnek megbeszélésre. Ezt megerősítette a miniszterelnök telefonbeszélgetése, hogy rajtam kívül Carp Péter és Rosetti Tivadar is meghívást kaptak.

— A koronatanács reggelén Szinajában utaztam s itt alkalman volt találkoznom előzőleg Carp Péterrel, aki előtt kifejtettem, hogy a koronatanácsban milyen irányban fogok felszólalni. A másokkal való tanácskozás elől kitértem.

— A koronatanácsban akkor mint legidősebb előzőr

Rosetti

beszél. Azt magyarázta, hogy Románia se adminisztratív, se pénzügyi helyzeténél fogva nem angarszáthatja magát egy európai konfliktusban való részvételre. Rosetti azt tanácsolta, hogy Románia maradjon nyugton s csupán saját érdekeit védelmezze.

Carp Péter

ezeket mondotta: — A háború, amely most kezdődött, az forja eldönteni, hogy a jövőben ki fog uralkodni Európában. A harc az orosz és német hegemonia között indult meg. S aztán politikai ösztönök és tapasztalatnak engedelmeskedve felkiáltott: „Sohasem kell az orosz hegemonia”. — Aztán rém került a sor — írja tovább Marghiloman —. En azt mondtam, hogy Románia számára a *cacus foederis* nem következhet be. Kifejtettem, hogy Ausztria provokálása semminemű oldalról nem történhet és a körülmény, hogy szerp területen összeszökés szöttek, amely a monarchia trónörökösének halálához vezetett, nem tekinthető az állam felhívásának. — Mindezek, akik utánam szóláltak tel azokra a véleményem voltak, hogy Ro-

mánia nem léphet háborúba a központi hatalmak oldalán. Ez már akkor elhatározásba ment.

Az emlékirat a továbbiakban összesen azt bizonyítja, hogy

magá Marghiloman és nem Bratianu Jonel

volt az, aki megakadályozta, hogy Románia a központi hatalmak oldalán avatkozzék be a háborúba.

A koronatanács — mint ismeretes — akkor egy semlegeségi formulát szövegelt meg, amelyet Czernin gróf akceptált s nem látta meg, hogy Románia ezzel a formulával csak két éves nyug-

Bethlen a nyári szünet előtt nem jelenik meg a Házban

Bethlen István gróf miniszterelnök szombat délután hagyta el a Fasor-szanatóriumot. A két ünnepnapot a miniszterelnök családi körben töltötte. Állapota iránt érdeklődünk

ADÁM LAJOS dr.

egyetemi professzornál, aki a miniszterelnököt megoperálta. Az orvosnán a következőket mondotta a Hétfői Napló munkatársának:

— A miniszterelnök ur szombaton gyógyultan hagyta el a sanatóriumot. Természetesen

még legalább 10—12 napig teljes pihenésre van szüksége.

Ezalatt az idő alatt tartózkodnia kell minden fáradsággal járó munkától. Gyógykezelésre már nem szorul, szombat óta nem isvoltam nála, s mint ahogy nem telefonáltak értem.

Nem a betegség fájt, hanem, hogy nem voltam a premieremen

Látogatás Feld Matyi beteggyánál a Park-szanatóriumban

Szombat este a Budapesti Szinajában a „Mezelen Pesti” premierközsége lelkes tapssal és óvációval szölitotta a szerzőt a függöny elé, mikor megjelent egy szinés és halk hangon bejelentette, hogy Feld Matyás, a szerző súlyos betegesen fekszik és nem jelenhet meg a közönség előtt. És a bejelentés után a nevető ajkakra ráfagyott a mosoly és dermedt csend ilt a nezőtérre.

Péntek este Feld Matyás egy jókedvű társasággal borozgatott a New-York kávéházban. Ittak a szerző egészségére. Feld Matyi csillogó szemekkel beszélt új darabjára, a várható sikerről, mikor egyszerre csak a társaság rémületére elcsúszott, hátrahanyatlott a széken és szöszölő ömlött a vér. Nagy riadalom támadt. Gyorsan felemeltek, autóbá iltették és elrohogtak a Rókus-körházba. Itt azonban nem lehetett elhelyezni, mert csak egy ügy volt szabad, amely szegény jó Kémény halálával írszedett meg, mikor azonban Feld Matyi ezt megtudta, minden erejét összeszedve, rohant a kijárat felé. Az inspektor orvos utánakiabált:

— Igazgató úr! Igazgató úr! Várjon egy kicsit!

De Matyit pénzért sem lehetett volna visszacsalogatni.

A Rókusból aztán a Park-szanatóriumba vitték, ahol fél 4-kor injekciót kapott, amely csökkentette a vérzést. Külön szöbat nyitottak neki és gondos ápolás alá került.

Mióta Feld Matyi a Park-szua-

galmat akar magának, hogy katonailag a háborúra az antant oldalán felkészülhessen. Es, amit akkor a diplomáciánk nem látott meg, az pontosan két év múlva 1916 őszén bekövetkezett s Románia megüzente a háborút a központi hatalmaknak.

De nem kevésbé érdekes, amit Marghiloman a bukaresti békéről ír, amelyben neki nagy szerepe volt:

— A bukaresti béke csapda volt a központi hatalmaknak, amelybe beugrottak. A bukaresti béke által Románia nyugodtan kivárhatta, amíg a többi frontokon megtörténik a döntés. Ez az oka, hogy a bukaresti békét a központi hatalmak folytonos sürgetése dacára sem írta alá soha Románia. A későbbi események engem igazoltak.

A Marghiloman-féle emlékirat, melyet most fordítanak le idegen nyelvekre mindenesetre élénk világot vet arra a tényre, hogy békebeli és háborús diplomáciánk bürokratizmusra milyen lehetetlen helyzeteket teremtet s akif a monarchia és Németország törhetetlen hívének tartottak, az árulta el előszörban a központi hatalmakat az antantnak. — Es az egész csak azon mulott, hogy az antant többet ígért Romániának.

— bizonyára

jól érzi magát.

— Ugy tudom, hogy két hétig itthon fog pihenni a miniszterelnök ur, azután pedig vidékre megy nyaralni.

Arra a kérdésre, hogy mikor jelenhetik meg a miniszterelnök legközelebb a parlamentben, Adam professzor a következőket mondta:

— Nyolc napon belül semmiestre sem.

Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy

a miniszterelnök a nyári szünet előtt már nem vesz részt a Ház ülésén.

Öszig Vass József népjóléti miniszter fogja helyettesíteni.

selték a darab előkészületei és az igalmak miatt versenyrepedés keletkezett. Állapota lényegesen javult és azt hiszem, hogy néhány nap múlva üdülő beteg lesz. Láza nincs és így a legnagyobb reményekkel nézünk a javulás felé.

H. E.

Az Angol-Magyar Bank Részvénytársaság igazgatóság felügyelői zottsága és tisztviselői kura mely fájdalommal jelenti, hogy

máriabesnyői

Ország Róbert

m. kir. kormányfőtanácsos, az Intézet igazgatósági tagja és ügyvivő-igazgatója

folyó hó 25-én hosszas szenvedés után életének délen elhunyt.

Imár elkövetett igazgatónk 33 óven át szölgált intézetünknek odaadó munkássággal kalandatlan akaratóval, kereskedelmi és ipari téren szerzett tapasztalataival. Köriinkben kedve és felelete be pályáját, tevékenységét soha nem csökkentő lelkesedéssel egyedül bankunknak s a gondjaira bízott vállalatoknak szentelte. A magyar mezőgazdasági gépipar bekapcsolódása a nemzetközi kereskedelembe nagyrészt elhunyt kártársunk érdeme.

Intézetünk nagytehetségű igazgatóját, tisztviselői karunk atyai barátságát gyászolja az elhunytban, ki nek emléke mindenkör kegyelettel és szeretettel fog élni közöttünk.

Budapest, 1925. június 26.

Az Angol-Magyar Bank Részvénytársaság érdekkörébe tartozó alulírt vállalatok igazgatósága és felügyelőzottsága mely fájdalommal jelenti,

máriabesnyői

Ország Róbert

m. kir. kormányfőtanácsos, az Angol-Magyar Bank Részvénytársaság ügyvivő-igazgatója

folyó hó 25-én hosszas szenvedés után elhunyt.

A meghaldogult mint alulírt vállalatok igazgatóságának tagja, vezetésükben tevékenyen közreműködött, ügyekkel mindenkör szeretettel és odaadással foglalkozott és azok felvirágoztatásá körül maradvandó érdemeket szerzett.

Budapest, 1925. június 26.

Emléket hálás szeretettel őrszük meg!

Angol-Magyar Szállítmányozási Rt.
Balassagyarmati Mezőgazdasági Ipar-tételek Rt.
Bánki-féle Víztorlmat Értékesítő Rt.
„Economia” Ipari és Kereskedelmi Rt., Nagyvárad
Fehér Miklós Gépgyár Rt., Buda-pest
Fehér Miklós és Társa Rt., Szöfa
„Ferro” Vas-és Erkereskedelmi Rt.
„Focus” Tízlestechnikai és Hőgazdasági Rt.
Franco-Hongroise S. A. de Commerce et d’industrie, Paris
„Garbe” Gesellschaft für Landwirtschaftliche Maschinen, Wten—Linz
Golyócsapágygyár Rt.
„Industria” Ipari és Kereskedelmi Rt. Temesvár
dr. Lipták és Társa Építész és Vas. Ipari Rt.
Magyar Kereskedelmi Rt.
Magyar Vegyipari Gépgyár Rt.
Nagymagocsi Mezőgazdasági Ipar Rt.
„Rekord” Ipari és Kereskedelmi Rt. Eszék
Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt.

Kedvezmény lapunk olvasóinak

Ha élethű, művészi fényképet akar, keresse fel három évtized óta fennálló s országosan előnyösen ismert

DISKAY

fényképmester műtermét Budapesten, Rákóczi út 74. (Ugyanott van a régi Mona Lisa műtér is.) A legméréskeltebb árakért művészi fényképet kap. Fiók: Budán, III. Zsigmond uca 36. Mona Lisa műtér

Szevény 1962. Ezen szevény felmutatója a napi áról 25 százalékos engedményt kap Diskay fényképmesterrel Budapest Rákóczi út 74. Fiók: Budán III. Zsigmond uca 36. Mona Lisa műtér.

Bud pénzügyminiszter nyilatkozik a beruházási javaslat sorsáról

Julius 1-től számít a tisztviselők fizetésemelése

A nemzetgyűlés szombati ülésén újra elmérgesedett a politikai helyzet, amely a közelgő nyári szünet reményében már-már megnyugodni látszott. A kormány, hogy bosszút álljon az ellenzéken, mert az a felhatalmazási szakaszokkal megrakott indemnitást nem volt hajlandó négy nap alatt átengedni, — egyszerre sürgősnek minősítette a választójogi javaslatot és ezért a keddi ülés napirendjére nem vette föl a II. számú felhatalmazási javaslatot, amely a tisztviselők fizetésemelésére, a beruházásokra és az adók mérséklésére tartalmaz rendelkezéseket. Hiába ígérték a baloldaliak körében:

„Egy óra alatt átengedjük kedden a beruházási javaslatot... Vass József, miniszterelnökhelyettes hajthatatlan maradt. Nem engedte napirendre tűzni az indemnitástól elkülönített szakaszokat, csak azért, hogy taktikai hiba elkövetésével vaddolhassa meg az ellenzékét. Minthogy pedig a még hátralévő tíz nap alatt a választójog nem lesz letárgyalható, mert az ellenzék a még hátralévő közel 180 szakasznál jelentős módosításokat követel, az a hír terjedt el, hogy

a beruházási javaslat a nyári szünet elődázhatatlansága miatt öszre marad.

Ez a hír komoly aggodalmakat keltett nemcsak a köztisztviselők, hanem a munkásság körében is, mert így elhalestetődésnek mindazok a közmunkák és magánvállalkozások, amelyek a gazdasági vérkeringés lefelfrissítésére és a munkanélküliség nyhítására volnának hivatottak. Éppen ezért szükségesnek tartottuk, hogy

Bud János pénzügyminiszter véleménye iránt érdeklődünk. A pénzügyminiszter a szombati ülés után a parlamentben e tárgykörben a következőket mondotta a Hétfői Napló munkatársának:

— Arról a kérdéssel, hogy a beruházásokra, az adómérséklésre és a köztisztviselői fizetésemelésére az erre vonatkozó javaslat tárgyalásának elhalasztása miatt mikor fog sor kerülni, véleményt nem mondhatok,

minden attól függ, hogy az ellenzék mekkora terjedelmű vitát fog folytatni.

— A választójogi javaslat vitáját az indemnitás tárgyalásának halaszthatatlansága miatt szakította meg a nemzetgyűlés. Már folyamatban volt közjogi vitát — mint azt a miniszterelnökhelyettes ur szombati beszédében precizizozta —, másodsor megszakitani nem lehet, mert ez ellenkeznek a parlamenti gyakorlatl.

— Az a hír azonban, hogy a beruházási javaslat tárgyalása öszre maradna, nem felel meg a valóságnak. A kormány elhatározott szándéka az, hogy

ast a javaslatot, amely a tisztviselők fizetésemelésére, a beruházások elrendelésére és az adók mérséklésére felhatalma-

zást ad a kormánynak, még a nyári szünet előtt le kell tárgyalni.

— Mindenestre az ország érdekében akkor cselekedett volna az ellenzék, ha ezt a felhatalmazást már az indemnitás keretében megadta volna a kormánynak, amely így kénytelen a törvénytékért az ellenzékre hátrítani a felelősséget.

Az ellenzék természetesen visszautasítja a felelősség vádját.

FARKAS ISTVÁN.

a szociáldemokrata párt egyik vezetője ugyanis az ellenzék felfogását a következőkben ismerte a Hétfői Napló munkatársára előtt:

— A kormánynak azt a vádját, hogy mi vagyunk az oka a beruházások és a tisztviselői fizetésemelés és az adómérséklés elhúzódásának, — a leghatározottabban visszautasítom. Ha a kormány valóban szíven viselné a tisztviselők sorsát, a munkanélküliség enyhítését, a forgalmi adó leszállítását, akkor keddre napirendre tűzte volna a beruházási, vagy II. számú felhatalmazási javaslatot. Azt csak nem állítja a kormány, hogy három napi késedelem már lehetetlenné teszi ezeknek az intézkedéseknek a fogana-

tosítását? Mert csak három napról van szó. A kormánynak még abban az esetben sem szabad ezeket a rendelkezéseket készletlenie, ha az ellenzék valóban taktikai hibát követett volna el. Az ország érdekét fontosabbnak kell tartania, mint annak a bizonyítását, hogy az ellenzék színté tévedett. Ugy látszik azonban, a kormányt csak az a cél vezeti, hogy a választójog vitáját siettesse.

— Az ellenzék napirenden fogja tartani ezt a kérdést.

Minden ülésen indítványozni fogjuk a beruházási javaslat napirendretűzését.

— Különb is semmi sem vezetett el azzal, hogy a beruházási javaslat későbbre maradt.

Bud János pénzügyminiszter a pénzügyi bizottság ülésén kijelentette, hogy amugy is csak augusztus elsejére fogantathatja a tisztviselői fizetésemelést, a beruházásokat és az adók mérséklését.

Eszerint tehát, ami késik, nem mulik.

Beavatott helyről szerzett értesülésünk szerint a tisztviselők a felémelt fizetést augusztus elsején kaphják először. A fizetést emelő rendelkezések július elsejéig visszaható ereje lesz.

Ausztria elzárja határait a külföldi munkakeresők elől...

Kiutasítják az 1919 óta beköltözött idegeneket
Az emigránsoknak biztosítják a menedékhelyet
A munkanélküliség ügyének politikai háttere

A Magyarországról kitiltott Arbeiter Zeitung vasárnapi száma részletesen foglalkozik az osztrák munkanélküliség kérdésével és az ezzel kapcsolatban arról a felmerült komoly javaslatról is, amely azt célozza, hogy külföldiek ne kaphassanak az osztrák köztársaság területén alkalmazást. A javaslat a legérlesebb intézkedéseket tartalmazza az Ausztriában dolgozó idegen állampolgárok ellen. Mindenekelőtt kimondja, hogy

az osztrák munkaadók kötelesek elbocsátani külföldi illetőségű alkalmazottaikat.

Szükség esetén a kiutasítás alkalmazandó.

Ez a kérdés természetesen érzékenyen érinti az Ausztriában dolgozó nagyszámú magyar munkást és tisztviselőt.

Alkalmunk volt ebben az ügyben az osztrák szakszervezeti mozgalom két vezetőjének, az ausztriai dolgozó Frits Jordannal és dr. Karl Follással beszélni, akik vasárnap Budapesten tartózkodtak. A szakszervezeti vezetők a következőkben világították meg a szóbanforgó javaslatot:

— A munkanélküliség egyik legszomorubb problémája Ausztriának. Igaz, hogy a munkanélküliek nyomorának kiküszöböléséről törvényhozás uton némileg gondoskodtunk, mindazonáltal a kérdést ezzel kombináltan lehet elintézetnek tekinteni.

Az osztrák köztársaságban ma több mint 150.000 munkanélküli van. Ennek dacára eddig semmi komoly mozgalom nem indultunk azok ellen, akik nagyobbára 1919 óta jöttek be az országba, itt telepedtek, állást vállaltak és közvetve a munkanélküliséget elősegítették. Sajnos, a munkanélküliek száma még mindig emelkedő tendenciát mutat és így kénytelenek vagyunk az egyetlen lehető védekezéshez fordulni. A javaslat még nem ment keresztül egy fórumon sem és elsősorban a munkáskamara elé fog kerülni letárgyalás céljából. Nem kétséges azonban, hogy

a szóbanforgó javaslatot kisebb módosításokkal el fogják fogadni úgy a munkástestületek, mint a munkaadók.

Ez esetben kénytelenek leszünk megfosztani azokat a külföldieket állásuktól, akik az utóbbi 5 évben telepedtek le Ausztriában. Meg kell itt jegyeznünk, hogy

a menedékhelyt ezuttal is a legnagyobb mértékben tisztelehöz fogjuk tartani.

Ki kell jelentenünk, hogy az emigráns külföldiek elbírálásánál a legnagyobb körültekintéssel fogunk eljárni. Ezt a kényszerű intézkedést azonban meg kell hoznunk, annál is inkább, mivel a munkanélküli-

ség kérdésében majdnem minden ország hasonló álláspontot foglal el. — Ismételjük, a politika menekültek megélhetési lehetőségének megszüntetéséről nincs szó, mint ahogy ebben a kérdésben az osztrák köztársaság mindenkor a legdemokratikusabb álláspontot foglalta el. Más forrásból szerzett értesülések szerint a kiutasítási javaslat

nem annyira az utódállamokbeli munkakeresők ellen irányul, mint inkább Németország ellen.

Az utóbbi időben ugyanis tömegesen jöttek a német horogkeresztű Ausztriába, összeköttetések révén jól elhelyezkedtek. Természetesen bekerültek ezek az osztrák szakszervezetekbe is, ahol zavarokat igyekeztek kelteni. Ez ellen kívánunk a javaslat várható megszávalásával az osztrák szakszervezetek küzdeni.

Beszéltünk különben ebben az ügyben a magyarországi szociáldemokrata párt néhány képviselőjével is, akik kijelentették, hogy

az osztrák intézkedés szükségességét teljes mértékben honorálják.

A létért küzdő Ausztria nem lehet a munkanélküliek nemzetközi seregének utolsó bástyája. Ez a kérdés nem érintheti a nemzetközi munkásszolidaritás megzavargathatatlanságát.

DIVATCSARNOK

Rákóczi-ut 74

Japán és francia nap-és esőernyők a legeszebb-rübből a legdíszebb kivitelig

Női ernyők

Tiszta selyemernyő, 16 ágú, a legdivatosabb	420.000
Félselyemernyő, 16ágú, legújabb nyelű ...	250.000
Félselyemernyő, 12ágú, elegáns ...	160.000
Divat gloria-ernyő, 12 ágú, csontfogantyús	110.000
Tartós női ernyő, bőrfogóval ...	85.000

Férfi ernyők

Félselyem ernyő selyem tokkal, elegáns ...	240.000
Félselyem ernyő, divatos elegáns nyelű ...	170.000
Tartós ernyő, jöminőségű ...	98.000

Méteráru-osztályunk mintát küld meg nem felelő áruért a pénzt visszadjuk, vagy becsereéljük

DIVATCSARNOK

Rákóczi-ut 74

Beretvás Pasztilla a legmakacsabb fejfájást elmulasztja

A főpolgármestert még a nyári szünet előtt választja a közgyűlés

A pártok békét hirdetnek, de készülnek a harcra — A polgármesterválasztás nem aktuális — Vázsonyi, Ugron, Kozma Jenő és Ereky a városházi helyzetről

Csütörtökön sorsolják ki azokat a bizottsági tagokat, akiknek mandátuma három évre szól

Az új városházi közgyűlés az elmúlt héten végleg megalakult. A két első alkalommal közgyűlés a béke, az együttműködés jegyében folyt le s a két közgyűlés hangulata arra enged következtetni, hogy a pártok nemes igyekezetel akarják biztosítani a békét és a nyugodt munkát a városházán. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy fenyegető jelenségek — ne mutatkoznak.

A robbanóanyag, mely az óhajtott békét a lehető legelőbb — többek közt — a főpolgármester-kérdés. A demokratikus blokk pártjai azon az állásponton vannak, hogy a főpolgármesteri állást mielőbb be kell tölteni, hogy ilyenkor a főváros ismét visszanyerje sokat megélt autonómiáját. A blokk álláspontját megérve tette a Ripka-párt és a szabadelvű párt is, csupán Wolffék tiltakoznak a főpolgármesteri szék betöltése ellen s azzal fenyegetnek, hogyha a többi pártok ennek ellenére kiforszirozzák a főpolgármester választást, munkaképtelenné teszik a közgyűlést.

Ma az a helyzet, hogy a főpolgármester-választás még a nyári szünet előtt meg fog történni.

A kormány is meglette elkövetését, hogy a választás július első felében lezajlik: „Főpolgármester Ripka Ferenc lesz és kivéve a kormány második helyen Plathy Györgyöt, harmadik helyen pedig Kozma Jenőt fogja jelölni. A Hétfői Napló munkatársai felkeresték a pártok vezetőit, akikhez kérdést intéztek: mi a véleményük a közgyűlés megalakulása után a városházi helyzetről. A pártvezérek így válaszoltak:

Vázsonyi Vilmos

— Csak röviden válaszolhatok valamennyi kérdésre. En úgy látom, hogy a helyzet nem valami rózsás s a békés megalakulás után még elkecsereglett eszták fognak a városházán tombolni. De ne érten félre senki, ha most harcotkötölök.

A harcot nem mi akarjuk, a csatát nem mi provokáljuk.

Nekünk meg van a programunk, és ez a békes, nyugodt, becsületes munka. Mi állni is fogjuk programunkat, de ha akad valaki, aki bennünket ebben megakadályoz, vagy igyekszik megakadályozni, az szembetalálja magát velünk és táborunkkal.

Béke csak akkor lehet a városházán, ha más is békét akar.

De ha más inkább a harcot választja, ám állunk elébe. Készek vagyunk harcolni is, hiszen megszoktuk már a csatát levegőjét. Nekünk is meg van a fegyverünk, amellyel sikeresen tudunk operálni a velünk szemben állók ellen, ám rossz hadvezér lennék, ha már most elárulnám, hogy miben rejlenek ezek a fegyverek. A személyi kérdéseket illetően ismeretes az én álláspontom. Most sem mondhatok mást, minthogy

mielőbb megoldáshoz kell jutni azokat a sokat bolygatott kérdéseket, még pedig olyképp, hogy a megoldás az egész polgárság megalégedését szolgálja.

Ugron Gábor

A szabadelvű párt vezére így nyilatkozott tudósítónk előtt:

— A közgyűlés a mai összejövetelében munkaképesnek és munkára késznek találok. Bizom a közgyűlés pártjainak békeszándékában s remélem, hogy megfigyelésben nem fogok csalatkozni. Ami személyi kérdéseket illeti, a szerintem két csoportba osztható. Az egyikbe tartozik a polgármester és az egyik a polgármester személyének kisorsolása. Ezen azonban gyorsan napirendre lehet térni,

miután sem a polgármester, sem az alpolgármester nem mondott le állá-

sáról s ennek folytán ezidőszent nem is lehet mást választani.

Polgármester-kérdés tehát nincs, mert van polgármester.

Másképpen áll azonban a személyi kérdések másik része, a főpolgármester-kérdés. Nekem és azt hiszem minden tárgyilagos várospolitikusknak, az az álláspontom, hogy ma, amikor a fővárosnak meg van a törvényes, választott képvisellete,

Budapest élen nem állhat tovább kormánybiztos.

A főpolgármester személyében a pártoknál közösen kell meggyőződni s nem szabad, hogy a személyi kitérő körül harcok keletkezzenek. Minél előbb kell tehát választani a főpolgármestert, mert az önkormányzat csak akkor tekinthető helyreállítottnak, ha ez az üres szék gazdára talált.

Kozma Jenő

a Ripka-párt elnöke ezeket mondta:

— A főpolgármesteri kérdés nézetem szerint rövidesen megoldásra talál. Úgy tudom, most már a kormány sem zárkózik el a gyors megoldás elől, hogy a főváros élére az a férfi kerüljön, aki hivatva van és képes a város és polgárság érdekeit védeni. Ez pedig nem lehet más, mint Ripka Ferenc.

— Ami a polgármester-választást illeti, az ezidőszent nem aktuális. Azt hiszem, a pártok is rájönnek, hogy ennek a kérdésnek a forszorozása nem időszerű. Mindenesetre meg kell várni, hogy miként viselkedik a polgármester a pártokkal és a közgyűléssel szemben s csak ha magatartásával okot szolgáltat, akkor van helyén lemondását követelni. De nem valószínű, hogy Sipőcz ellen-szegülne az új közgyűlésnek.

— Azt tartom, hogy a főpolgármester megválasztása után egész nyugodtan megkezdődhetik a nyári szünet, mert a többi ügyek előkészítéséhez időre van szükség s különben is a tanács kórharmada a nyári hónapokban szabadságra lesz s érdemlegesen nem lehetne tárgyalni.

Ereky Károly

— Ami a személyi ügyeket illeti, úgy értesülök, hogy a döntés már nem késik soká. Polgármester-választásról ezidőszent nem lehet szó, egyszerűen azért, mert van polgármester, aki nem is gondol a lemondásra. Most egy dolog sürgős. Megválasztani a főpolgármestert, aztán elrendelni a nyári szünetet. Ösz-

szel azután szövegére lehet hozni mindazokat a könyves, sürgős és fontos kérdéseket, amelyeket a közgyűlés pártjai megoldani kívánnak.

Az igazoló választmány

csütörtökön délután egyebként újból ülést tart az új városházán, amelyen igazolják a még hátralévő mandátumokat s ezenkívül sorsolják úján kijelölt azokat a bizottsági tagokat, akik három év múlva elvesztik mandátumaikat. A fővárosi törvény értelmében ugyanis 3 év múlva csak a közgyűlés fele kerül új választás alá, a bizottsági tagok másik részének mandátuma további 3 esztendőre automatice meghosszabbodik. Csütörtökön tehát az igazolóválasztmány megállapítja, hogy kik lesznek 6 évig a főváros városatyái s kik azok, akiknek megbízatása 3 év múlva megszűnik. Ugyancsak a jövő héten, júliu. 6-án, hétfőn tartja első ülését az új közigazgatási bizottság, amelyben csak 4 régi tag van: Csilléry András, Kozma Jenő, Lázár Ferenc és Plathy György. Új tagjai a bizottságnak: Baracs Marcell, Benedek János, Gadr Vilmos, Györki Imre, Hann Arnold és Peyer Károly. A bizottság első ülése elé nagy érdeklődéssel tekint a fővárosi közönsége, mert az első ülésen érdekes felszólalások várhatók. A közigazgatási bizottság hétfői ülésén különben nemcsak a júliusi, de a júlinusi havi jelentések is tárgyalás alá kerülnek, miután — mint ismeretes — az elmúlt hónapban már nem hívták össze a régi bizottságot, az új pedig még nem volt megválasztva. A bizottság összehívásának sürgősségét bizonyítja az is, hogy ez alkalommal — nem mint szokásos — a hónap második hétfőjén, hanem már az első hétfőn tart ülést a bizottság.

Elfogták a Latinák szerszámgyár fosztogatóit

A Latinák Jenő szerszámgyár igazgatója néhány nappal ezelőtt feljelentést tett a főkapitányságon, hogy a vállalat Asztalos Sándor utcában levő gyártelepéről az utóbbi időben nagymennyiségű nyersanyag és készáru tűnt el.

A detektívek megállapították, hogy a lopásokot csak a gyár üzemenetét jól ismerő alkalmazottak követhették el. Ezen a nyomon elindulva a detektívek gyanúja Typpri János 43 éves gyárvezető ellen irányult. Typpri, aki 25 éve áll a gyár szolgálatában, a gyárvezetéshez teljesen megbízható alkalmazottnak tartotta és így nehéz volt ellene bizonyítékot szerezni.

Néhány napi megfigyelés azután igazolta a detektívek feltevését. A gyár kapujában tetterekelt Typpri Jánost, amint Ligner Pál művezetővel együtt egy kézikocsira való szerszámot akart kicsempészni a gyár területéről. A két alkalmazottat előállították a főkapitányságra, ahol a gyárból lopott árut elhelyeztek két év óta rendszeresen üzik. Elmondották, hogy a Kápolna uca 8. szám alatt egy raktárt béreltek,

ahol a gyárból lopott áru elhelyezték. Két év alatt annyi áru gyűlt össze raktárjukban, hogy elhadrozták, hogy órállósítják magukat. A jövő hónapban fel akarták mondani állásukat és külön szerszám műhelyt akartak berendezni a lopott holmikból. Az ellopott áru értéke meghaladja a félmilliárd koronát. A gyár kára azonban teljes összegben megtérült, mert az ellopott árut hiány nélkül megtalálták a kápolnaucai raktárban. A két gyári tolvajt a rendőrség őrizetbe vette.

Meinl-kavé
5, 10, 15 és 20 kg-os postacsomagokat vidékre bérmentve küldünk!
(kivéve rizs és cukor után)

Pasztörözőtt PALACKTEJ YOGHURT
és az összes tejtermékek friss állapotban egész napon át kaphatók a Budapesti Központi és Államán Tejesarmok fiókjában

Túlhalmozott áruraktár miatt
KERTÉSZ ANTAL
István út 10 alatti üzletében **néhány napig** kiárusítást tart és az ott levő 10,000 pár cipőt minden elfogadható áron kiárusítja. Saját érdekében ne mulassza el ezen rendkívüli alkalmat!

Női színes anti-top és sovro félcipők **180.000-től**
Női színes anti-top és sovro magasoipők **280.000-től**
Férfi cipők barna és fekete, 101. • **200.000-től**
Férfi cipők barna és fekete-magas **250.000-től**
Gyermekcipők **50.000-től**

NŐI KALAPOKAT
az „OKISZ” tagok családjának részére 20% kedvezményt nyújtunk. Férfi és női kalapjavítókat és átalakításokat 8 nap alatt eszközölünk nagyon szípen.
Kalapipari és Kereskedelmi Rt.
Budapest VI. Útca 47
Nagyemlék uca és Gyár uca között

PESTI TÖZSDE
új száma **csupa szenzáció!**
Szerkesztő: Kallós János
Kapható mindenütt
Egyes száma 5000 korona

Vigyázz a címre!

OLCSÓ RUHANAPOK

A legfinomabb minőségű kész férfi ruhák, raglánok, fit ruhák, fit raglánok, divat nadrágok, a jelen gazdasági viszonyok folytán minden elfogadható áron árusít!

FELHŐR NEMIKSA

előragasztott férfi ruhák árusító
Budapest, IV. ker., Károlyi út 76.
Kérjen árjegyzéket!

Divatraglán már egy millióért!
Tavaszi öltöny már egy millióért!

HIREK

Orth György harca egy hangversenyrendező vállalattal

Erdekes ügyben for felperesként a bíróság elé állni Orth György, a futball-világ dédelgetett kedvence. A múlt év végén a Lukács-féle hangversenyiroda megállapodást kötött Orth Györggyel, hogy a Zeneakadémia termében két előadást tart a népszerű futballista. Az előadások címe: „A futballjáték művészete” lett volna. **Előadásónként 2.500.000 koronát, összesen tehát 5.000.000 koronát ígért a vállalat Orthnak.** A szerződést aláírták a felek. A szerződés szerint az első előadást november 22-én, a másodikikat december 6-án kellett volna megtartani.

Orth György november 22-én megjelent a Zeneakadémia épületében, ahol egyetlen egy főnyi közönséget sem talált. A portás világozította fel, hogy az előadás elmaradt. Orth néhány napig várt arra, hogy a hangversenyrendező-vállalat majd közli vele, hogy miért maradt el az előadás. Értesítést azonban nem kapott.

Eljött a második előadás napja is. December 6-án ismét elment a Zeneakadémiába, de megint csak a portástól tudta meg, hogy nem lesz előadás.

Orth György ekkor ügyvédje, Csató Ferenc dr. útján felvilágosítást kért a vállalattól, de semmi választ nem kapott. Többszöri sürgelés után végre jelentkezett Lukács Elemér, a hangversenyrendező-vállalat tulajdonosa és kijelentette, hogy az előadásokat vis major miatt nem lehetett megtartani, mert „a kultuszminiszter nem engedélyezte a Zeneakadémia termét erre a célra. Csató Ferenc dr. ezzel szemben megállapította, hogy a vallás- és közoktatásiügyi miniszter 20.924. sz. alatt kelt határozatával tudomásul vette az előadás megtartását és erre a célra a vállalat rendelkezésére bocsátotta a Zeneművészeti Főiskola termét.

Orth György ezek után öt millió korona tőke és járuléka erejéig pert indított a hangversenyrendező-vállalat ellen, azzal az indoklással, hogy a vállalat vis majorra való hivatkozása nem helytálló, mert a Zeneakadémia terme az előadásokra kitűzött napokon a vállalatnak rendelkezésére állt.

— Pótválasztás lesz a tabi kerületben az egységspárti és a fajvédő jelűek közt. Kaposvárról jelentik: A Heinrich Ferenc halálával megüresedett tabi kerületben most folyt le a választás, amelyen Kálmán Jenő dr. egységspárti, Turchányi Egon fajvédő és Hencz Károly liberális jelöltek vettek fel a kérdelmet a mandátumért. A választáson leadott szavazatok összeszámlálását ma fejezték be. Kálmán Jenő (egységspárt) 3887, Turchányi Egon (keresztény ellenek) 2356, Hencz Károly (ellenzéki kisközép-párt) 1842 szavazatot kapott. Eszerint álmán Jenő és Turchányi Egon között pótválasztásra kerül a sor.

— A Kossuth-párt új központi párt-helyiségének felavatása. A Rupert Reszö elnöklése alatt működő Országos Függelenségi Kossuth-párt központi párt-helyiségét áthelyezte a Dob uca 88. szám alatt volt kerületi pártkör helyiségébe. Az új központi párt-helyiség megnyitása szombaton zajlott le, ünnepi keretek között. A e célra újonnan átalakított és fényűző kényelemmel berendezett helyiség zsúfolásig megtelt a párt híveivel és vezéreivel. Az ünnepélyes megnyitáson jelen volt Rupert Reszö pártelnök, Nagy Vince, volt helygymnázium, Vass János volt helygymnázium, Horváth Zoltán nemzetgyűlési képviselő, Vámbéry Rusztem és még sokan mások. A megnyitási ünnepség társaságával kezdődött, majd Ocskay Kornél, az Operaház tagja, majd Solti Hermin, Dajbukát Ilona, Bárony István és még több művészi előkelőség hangversenyzött. Hangverseny után tánc következett.

Titokzatos felakasztott holtestet a hidegkúti erdőben

Hétfőn este a Hidegkúti erdőben mentő levő feketehegyi erdőben Ferro István asztalosmester egy felakasztott férfi holtestére bukkant. A husz-huszonöt év körüli férfi holtest két keze erős zsinaggal a nadrágszrijához volt szorítva, lába erősen össze volt kötözve. Nyakán a kötélt alát egy összehurkolt zsebkendő feszült, szeme pedig egy zsebkendővel be volt kötve. A megrémült Ferro István rendőrt szaladt, aki azután értesítette a főkapitányság központi ügyele-

tét, ahonnan Alvinczy Roland rendőrkapitány vezetésével rendőri bizottság szállt ki a helyszínre. A rendőri bizottság a legszorgosabb kutatás ellenére sem tudott semmi olyan nyomot felfedezni, mely a titokzatos esetre világosságot derített volna. A fa körül, melyre a holtest fel volt akasztva, minden lábnyomot elmosott az eső. A holtest elhelyezéséből azonban határozottan arra következtetnek, hogy a férfi büntény áldozata lett.

Klotürrel fenyegetik az ellenzéket, ha „húzza” a választójog vitáját

Van-e junktim a választójog és a beruházási javaslat között? — Mit mond Rubinek István, a választójog előadója? — Julius közepén kezdődik a Ház nyári szünete

A választójognak az indemnitás tárgyalásával megszakított vitáját kedden folytatja a nemzetgyűlés. Még csak a 14. paragrafussal artanak, pedig a javaslat több, mint 190 szakaszból áll. A többségi párt sürgeti a vitát, mert nyári szünetre akar menni. Epen azért az a hír terjedt el, hogy a vita további folyamán a Hedry-est sürün meg fog ismétlődni. Megkezdéztük erről a hírről

RUBINEK ISTVÁN.

kormánypárti képviselőt, a javaslat előadóját, aki a következőket mondotta a Hétfői Napló munkatársának:

— A választójogi bizottságban messzemenően honoráltuk az ellenzéki tagok módosított javaslatait, nem volna tehát indokolt, ha az ellenzék a még hátralévő szakaszoknál hosszabb vitát provokálna. Mi mindenesetre állunk elébe.

El vagyunk készülvé arra, hogy a klotür alkalmazzuk,

ha azt tapasztaljuk, hogy az ellenzék húzza a vitát. A javaslat

legfontosabb szakaszain már túl vagyunk, még csak a választások tisztaságát biztosító szakaszok vannak hátra. Ezeknél azonban azért nem lehet hosszabb vita, hiszen Rassy Károly, Szilágyi Lajos és Vásonyi Vilmos majdnem valamennyi idevonatkozó javaslatát magunkévá tettük. A vita véleményem szerint nem tarthat tovább egy hétnél.

Ellenzéki körökben úgy vélik, hogy a kormány a választójogi vita tartamát junktimba hozta a beruházási javaslattal. Az hangzatosk ugyanis, hogy a kormány azért nem tűzte ki a beruházásokról szóló javaslatot a keddi ülésre, vagyis azért akarja azt csak a választójog után tárgyalatni, hogy naponként a szemérvethesse az ellenzéknek a beruházások, az adó-mérséklés és más hasznos intézkedések fogantatásának elhúzódsát. Kétségtelen, hogy az ellenzék kénytelen lesz a beruházási javaslat melletti átengedés érdekében a választójog vitáját rövidebbre fogni és ebben az esetben július közepén megkezdődhetik a parlament nyári szünete.

— Kigyulladt egy raktár. A Murányi uca 2. szám alatt a 72-es postahivatal volt helyiségében, ahol most egy magánraktár van, az ott elhelyezett üres ládák — eddig ismeretlen okból — meggyulladtak. A tisztoktól Szilárd Kornél főtitvis vezetése alatt nagy készséggel vonultak ki és egyórány kemény harc után sikerült eloltaniok a tüzet.

— Kilenc eltűnés a két ünnepnapon. Az utóbbi idők szomorú regisztrálásához tartozik, hogy minden alkalommal az eltűntek nagy seregéről kell beszámolnunk, akik között meglepően nagy a fiatal lányok száma. Vasárnap és hétfőn a következők eltűnéseket jelentették be a főkapitányságon: Barabás Béla 40 éves hivatalnok, Heffer Rudolf 30 éves tisztviselő, dr. Gülök Sándor 35 éves tisztviselő, Ritter Stefán 14 éves tanuló, Kövess Magda 15 éves tanuló, Závorsky Rózi 15 éves tanuló, Gal Teréz 25 éves hivatalnoknő, Schlesinger Olga 20 éves hivatalnoknő, Bárdny Emilné 29 éves háztartásbeli. A rendőrség keresi őket.

— Elkobozzák Stambulinszky és minisztertanácsának vagyonát. Szófiából jelentik: A feljebbíteli törvényeség polgári tanácsa holnap veszi tárgyalás alá az agrárpárti uralom megbuktatásával kapcsolatos ügyeket. A vad az elhunyt Stambulinszky és Bojard-er volt képviselő törvénytelenül megfogott javainak elkobzását fogja követelni, s annak kimondását, hogy az állam vára kobbazzék el mindazt a vagyonot, amelyet elköltöztettek 1919 és 1923 között szerettek. Azt a vagyonot és pénzösszeget, amely Stambulinszky birtokában volt, több mint 50 millió levára becsülik.

— Fábían Béla beszámolója. Rákospalotán. Dr. Fábían Béla, budapestkörnyéki kerület demokrata nemzetgyűlési képviselője vasárnap tartotta meg beszámolóbeszédét Rákospalotán több ezer főnyi hallgatóság jelenlétében. A képviselőt dr. Völgyes Andor pártelnök üdvözölte majd Furst Ernő a kereskedők, Tóth Dezső az iparosok, Szabó Béla a piaci árusok és Eötvös László a nyugdíjasok megbízásából közönlék meg Fábían Bélának, hogy a parlamentben kemény harcot folytat a kismemberek érdekében. Negyedt Szabó Béla, Bibíti Horváth János és Horváth Károly beszedése után Vásonyi Vilmosnál jelentette be, hogy férje gyengélkedése miatt nem jöhetik ki Rákospalotára, de lélekben 6 is jelen van a nagygyűlésen Fábían Béla dr. nemzetgyűlési képviselő tartotta meg ezután beszámolóját. Beszédében részletesen foglalkozott az aktuális politikai és gazdasági kérdésekkel. Elsőzant harcot hirdét a forgalmi adt ellen, beszélt a kisipari hitel kérdéséről és kárhoztatta, hogy a kormány milyen kevés érzékkel viseltetik a kereskedők és kisiparosok érdekeivel szemben, majd a fajvédő politikával és a fajvédő sajtóval foglalkozott. A nagygyűlés lelkesedéssel hallgatta végig Fábían Béla dr. beszámolóját és egyhangu határozati javaslatot fogadott el, amelyben a kerület képviselőjét törhetetlen ragaszkodásáról biztosította.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság folyó évi pünios 16 25-én tartotta 1924. évi rendes közgyűlést, amely az évi nyereséget 1.806.058.603 korona és az osztalékot pedig 70.000 koronában állapította meg.

— Klár Zoltán dr.-t szándékos emberölés kísérletével vádolja az ügyész. Annak idején napokon keresztül foglalkoztatta a sajtót az az incidens, amely Klár Zoltán dr. főorvos és Dánér Béla ny. királyi ügyész közt folyt le s amelynek folyamán Klár Zoltán revolverből a levegőbe lött. Dánér Béla feljelentésére szándékos emberölés büntetésre kísérlete címén indult meg az az eljárás Klár Zoltán ellen. Az ügyész Klár ölezeset letartóztatására tett indítványt, Medves-Mediceo vizsgálóbíró azonban ennek az előterjesztésnek nem adott helyet, hanem újabb tanuk kihallgatásával rekonstruálta az incidens lefolyását, amelynek során megállapítást nyert, hogy amikor Dánér Klár vártatlanul és észrevétel nélkül letett rántotta elő revolverét és a levegőbe lött. Ez érdekes ügyben most fejezték be a vizsgálat s értesülünk szerint nemskóra kitzik a főtárgyalást.

— Királyiúvő akarta koronázatni magát egy örüll. A Szentháromság téren álló rendőrhöz vasárnap délután odament egy fiatal nő és érélyes hangon követelte: nyissa ki a Mátvás templom kapuját, mert királyiúvő akarja koronázatni magát. Irást is mutatott, amely szerint Magyarországot a mai viszonyok között csak 60 mentheti meg. A nő a rendőr elállította a főkapitányságra, ahol megállapították, hogy az illető G. Rózi 28 éves háztartásbeli és elmejában szenved, de mivel nem közveszélyes átdták hozzátartozóinak.

— Razzia a beteges hajlamu férfiak ellen. Róna Ernő detektívfelügyelő csoportja vasárnap és hétfőn vilátoztatta a már napok óta tartó, a fővárosban egyre jobban szaporodó beteges hajlamu férfiak ellen rendezett razziaát. A két nap alatt a Népliget és az Erzsébet terec kutatták át. Összesen 54 embert állítottak elő a főkapitányságra, akik közül több foglalkozás nélküli egyént a teleneházba kísérték át.

— Amerikában is volt földrendés. 6 óra 43 perckor Los Angelesben heves földrendést éretek. Néhány városrészen az épületek erősen meginogtak; kár azonban nem esett.

Dohányzó higyegek és fényképek
össz szájtételtető a
Fodorerna **LYSFORM**
öblögötés
Fertőtleníti Olcsó

— Román-szorb katonai konvenció Magyarország ellen. Londonból jelentik: A Daily Herald diplomáciai tudósítója jólétesült forrásból azt írja, hogy az ezidőszert Szerbia és Románia között folyamatban levő tárgyalások titkos katonai egyezmény létrehozására irányulnak. Az egyezmény alternative Oroszország, Magyarország, vagy Bulgária ellen irányul. Szerbia eddig vonakodott kinondottan szovjetellenes politikát folytatni. A legutóbbi római megheszelések óta azonban Pasic és Nincsic állandó nyugati nyomás alatt állottak. Ezt a körülményt a legjobban bizonyítja az a rendkívül éles jegyzék, amelyben Belgrad legutóbb azt követelte a bécsi kormánytól, hogy azonnal járjon el a bécsi bolsevista ügyünkök és szervezetek ellen. A jegyzéknek halasztást nem tűrő hangja és diktatórikus követelésel azt a következtetést engedik, hogy egy nagyobb blokknak illikos politika céljairól van szó. Turasa iróniája a lörténelemnek, mondja a lap, hogy kormány 1925-ben Auszriától a forradalmi tevékenység elnyomását követeli. Emlékeztet, hogy 1914-ben az osztrák kormánynak a szerb kormány szomban a forradalmi tevékenység elnyomására támasztott kívánása vezetett a világháboru kiörsére.

— **Ügylikösségek.** Nagy Rózi 18 éves háztartásbeli alkalmazott Doboz utca 8. szám alatti szolgálati helyén nyitvahagyta a gázcsapot és meghalt. — **Sarkadi Pál** 18 éves tanuló a Rákóczi ut 34. számú ház harmadik emeletéről lovetette magát. Előveszelés sérüléssel a Rókus kórházba vitték. — **Bermann Fülöp** kereskedő Váci ut 4. szám alatti lakásán mellbélte magát. Súlyos állapotban a Batizfalvy szanatóriumba vitték.

— **Dollár, angol font- és svájci frankjelzálogkölcsönt** 10 évi időtartamra évi 14 százalékos kamat mellett folyósított budapesti bérházakra és mezőgazdasági nagybirtokokra Róth Bank Jelzálog-Osztálya Budapesten, VI., Vilmos császár ut 45. Alapítási éve: 1906.

A Newyork Times a magyar ujjaépités eredményéről. Londonból jelentik: A Newyork Times vezércikkben foglalkozik a magyar ujjaépités iddigi fényes eredményével. A cikk kiemeli, hogy eredetileg keresztülvihetetlennek tartották a pénzügyi ellenörzést külföldi tényezök utján. Mindamellet ez a rendszer Ausztriában kitünö eredménnyel járt és a magyarországi siker még kiéleltöb. A végeredményt ugyan még nem lehet teljes biztonszággal előre megmondani, de már iddigi sikerült a háosz helyén rendet teremteni és egyesek és az egész nemzet egyaránt friss reményt és erőt merítették. Sikerült két európai veszedelmes zónát a biztonszág és konzolidáció aránylag békés területévé átalakítani. Ez a gyakorlati nemzetközi együttmüködés olyan példája, amely megmutatja az utat az általános világbékéhez.

— **Kitüntetett magyar tudós.** Párizsból jelentik: Magyar Zoltán dr. osztálytanácsost a vallás- és közoktatásügyi miniszter Párizsba küldötte azzal a megbízással, hogy a francia tudományos élet és felsőbb oktatás szervezetét tanulmányozza s a magyar-francia tudományos kapcsolatok újrakezelését előkészítse. De Monzie francia közoktatásügyi miniszter most Magyar Zoltánt az Officier de l'Instruction publique rendjével tüntette ki.

— **A pesti Izs. hitközség közgyűlése.** A pesti izraelita hitközség vasárnap délelött tartotta meg rendes évi közgyűlést, amely Székly Ferenc volt hitközségi elnök areképének leleplezésével vette kezdetét. Dr. Lederer Sándor hitközségi elnök nagyobb beszédben méltatta Székly érdemeit, aki meghatott szavakkal mondott köszönetet az elismerésért. Ezután a közgyűlés letárgyalta az előjárásnak a hitközség évi müködéséről szóló jelentését, amit Gaidusek Marcel, Szabolcsi Lajos dr., Oszten Lipót dr., Gal Jenö dr. hozzájárulása Váczsonyi Vilmos nagyszabású beszéde után egyhangulag elfogadott. A közgyűlés elhatározta, hogy Váczsonyi beszédét teljes terjedelemben jegyzőkönyvileg megörökíti. Végül a napirend többi pontját tárgyalta és a közgyűlés az elnök zárószavával véget ért.

— **Nyugdíjaztatások az államrendörsegen.** A főkapitány mai napiparancsának 2-ik bekezdése kilenc nyugdíjaztatásról számol be. A nyugdíjazottak — akik között sok munkatársfelményéről közismert és kiváló rendörtszítviselő van, — a következők: dr. Glósz Ödön r.-tanácsos, Huszó János r.-tanácsos, dr. Fúrjes Sándor r.-fogalmazó, Szücs Pál dtv.-főfelügyelő, Lauró Ferenc dtv.-főfelügyelő, Fekete Gyula dtv.-főfelügyelő, Kern Ferenc dtv.-főfelügyelő, Tusnovits József dtv.-főfelügyelő, Püspöky Ferenc dtv.-főfelügyelő.

— **Aki meztelenre fosztotta ki társait.** Habrányi Imre, Csikesz János és Pozsgó József munkások együtt laktak Német István 27 éves munkás újpesti, Szent Gellért ucai lakásán. Német István vasárnap éjjel, míg társai aludtak, magához vette azoknak minden értékétárgyat, ruháját és megszökött. Mikor a munkások reggel észrevették a lopást, feljelentést akartak tenni, de nem tudták kimenni az uccára, mert nem maradt ruhájuk. Egy szomszédjuk utján tettek tehát feljelentést és a rendörsegen hétfőn este sikerült elfogni Németet, amint a Nyugati pályaudvaron éppen fel akart szállni egy vonatra. Elállították a főkapitányságra, ahol kiderült, hogy rovtomultu betörő, aki több büncselekményt körtöznek. Németet a rendörseg letartóztatta.

— **Lugkövet ivott egy kislány.** Gapodi Magda egyéves kislány szüleinek Déri uca 8. szám alatt lakásán véletlenül lugköldatot ivott. Súlyos állapotban a Fehér Kereszt kórházba vitték.

— **Földrengés Somogy megyében.** Mihaldról jelentik: A somogy megyei Mihaldr községben szombaton, június 27-én délelött 9 óra 30 percek két erős földlökés volt érezhető. A szobákban a butorok megingottak, a tetőgerendázat resegett. Kár nem történt.

— **Forduljunk mindennemű hitel- és finansziális ügyben legnagyobb bizalommal hazánk békebeli legtekinélyesebb és legmegbízhatóbb bankcéhez, a Róth Bankhoz, Budapestben, Vilmos császár ut 45. Alapítási éve: 1906.**

Dr. Báder Artúr
üdülőhelyei
 Eggenberg bei Graz naponta K 100,00
 Silltng bei Graz..... naponta K 150,00
 Ezen árakban befooglalattik: szoba, ktszolgálat, világítás, adók és naponta ötszöri gázdag és kitünö étkezés. Gyönyörű fekvés, kitünö levegő. Uszoda a házában, napfürdők stb. Kívánatra mindenfajta gyógykezelés a tulajdonos főorvos vezetése alatt. — Felvilágosítást nyújt (prospektus, vizum, pénzügyi tájékoztatás, szobaeljegyzés) délután 2 óra között személyesen is Bokor-Benk hírdőredádjára, IV., Váci uca 25. Telefon: 119-94.

25 év óta öcsözéséről költsémet egem árai feltűnést keltének

Női vaszoncipők szürke és fehér színekben, legjobb gyártmány ... 155 ezer

Fehér gyermekcipők kitünö minőségben és tazonban ... 110 ezer

Tenisz-Torna-Háziclipők vastag vörös gumitáppal, extra I-a minőség, fehér, fekete, szürke, barna színekben, sarokkal ... 100 ezer

Teniszclipők legjobb gyártmányú, 155 ezer francia fazon, bratybörtáppal ... 175 ezer

Bőrclipők férfi és női kitünö minőségben ... 190 ezer

Szandálók extra I-a minőség 19-22 23-26 27-30 31-35 36-40 számig 80.- 90.- 110.- 130.- 150.- ezer k

Háziclipők mindenféle kivételben és szímben 90. tornatriko 90. eredeti svéd szoknyatornanadrág 126. fehér férfi teniszornanadrág 125 ezertől Schöfer-cégnél, Döbrentei-tér 4.

Makulaturapapír

olcsón kapható a kiadóhivatalban

Corvin-Áruház Rt.

VIII., Blaha Lujza tér 3

Az 1926. év tavaszán megnyitandó áruházunk részére

elsörangú bevásárlókat és osztályfőnököket

keresünk a következő osztályaink számára:

Len- és pamutáru, ruhaszövetek, selymek, kesztyük, kötött- és szövöttáruk, uridivat, ernyök és botok, kárpitosáruk, rövidáruk, csipkék és betétek, női konfekció, női kalapok, szücsáruk, szőnyegek és függönyök, cipőáruk, sportcikkék, illatszerek, bőráruk és utazási cikkek

október 1-i belépésre

Kizárólag nagy detailüzleteknek **elsörendű szakmakiválóságai**, akik hosszú bevásárlási gyakorlattal és elsörangú ajánlatokkal rendelkeznek jönnek tekintetbe. Csakis bizonyítványmásolatokkal és fényképpel ellátott **írásbéli ajánlatokat** kérünk a tanuló kortól kezdődő tevékenység tüzetes felsorolásával és fizetési igények megjelölésével

Mi történt a színházak körül?

Rózsahegy a cigány

Rózsahegy Kálmán kint filmezik Csömörön, ahol „A cigány” felvételeit készíti. Fővéltel közben megérkezett a betért a korcsnába ebédelni. Ugy látszik, ragyogóan nagy sikerrel maszkja lehetett, mert egyszerre csak odadtolt hozzá az örea esküit és borral kintája: — Igadj cigány! — mondja Rózsahegy.

— Miért nem iszol? — Mert előbb enni akarok. — Az örea esküit méltatlankodva végtaméri, aztán így szól: — Az ördög vigyen el, de kényes lettél. Gyűsz te még az én istállómba hálni, de akkor majd én leszek kényes.

Az élethű maszk miatt még kellemelessnesse is támadt Kálmán bátyáknak. Csobánkn egy örea paraszasszony támadt rá nagy dühösen: — Hallod-e, ha nem hozod vissza a tepsit, elmék a csendőrhöz, oszt becsukatlak!

Forgasd főrendező nevetve fordult az öregasszonyhoz: — Hát ő vitte el a tepsit? — Nem ú, hanem a felesége, Panni! — mondta az öreg csobánka asszony, — akinek a fejéből még ma sem lehet kiverni, hogy az elkallódott tepsit nem Rózsahegy Kálmán, V. fizetési rangosztályba beosztott örökös Nemzeti Színházi tag és méltóságos úr lelkiismeretét terhelte.

Feld Matyi cáfolja halálhírelt

A Budapesti Színház „Mertelen Pest” című revüjének bemutatója előtt a szerző, Feld Matyi hírtelen súlyos beteg lett, úgy hogy szanatóriumba kellett vinni. A népszerű Matyi betegsége nagy részvétet keltett mindenfelé s a Park-szanatórium telefonja reggeltől-estig csepereg, mert az orvosok pestiek aggodva érdeklődnek a beteg direktor állapota felől. Amint már ilyenkor szokás, persze annak is elterjedt a híve, hogy Feld Matyi elköltöztött a másvilágra. Ezt maga Feld Matyás cáfolja meg: — Hogy én meghaltam volna! Ezt csak valami konkurencsem taldhatta ki, aki nagy féltelméltem tekint esténként a „Budapesti Színház” pénztára felé, ahol már a kora délután lezárják a kis ablakot, mert elkel minden jegy. Nem haltam meg és nem is halok. Egyelőre a jövő esztendői revümön dolgozom, amelynek ez lesz a címe: „A csehott”.

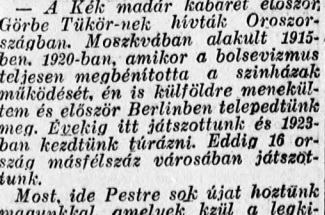
Jusnij színháza

Jusnij, a Renaissance Színházban vendégszerelő orosz Kék madár kabaré igazgatója meséli: — A Kék madár kabarét először Görbe Tükör-nek hívták Oroszországban. Moszkvában alakult 1915-ben. 1920-ban, amikor a bolsevizmus teljesen megbénította a színházak működését, én is külföldre menekültem és először Berlinben telepedtünk meg. Évekig itt játszottunk és 1923-ban kezdtünk túrázni. Eddig 16 ország másfél száz városában játszottunk.

Most, ide Pestre sok újat hoztunk magunkkal, amelyek közül a legkimerkelőbbek a dekorációkon végrehajtott változtatások. Bizonyára szembeötlött a magyar közönség előtt, hogy elhagyták a mimatik dekorációt és most valóságos rejtvenyekkel játszunk.

A Hétfői Napló rejtvenye

A Budai Színkörben törték a fejüket ezen a rejtvenyen.

Aki megfejt a megfejtést, küldje be a Hétfői Napló szerkesztésébe, ahol mi a megfejtők között sorsolást rendezünk. A szerencsés nyerő két fődíjazint jegyet kap a „Nóta vége” bármelyik előadására a Budai Színkörbe. Az eredményt jövő számunkban hirdetjük ki.

SZÍNHÁZ Felborultak a tárgyalások a színészek és igazgatók között

Kilenc hónapos szerződéseket akarnak kötni az igazgatók — Nagy elkésereedés a színészek között

Az a háboruszkodás, amely a budapesti színházak igazgatói között már hónapok óta tart.

az igazgatók és színészek vasárnap esti ülésén teljes szakadásra vezetett.

Most tehát az a helyzet, hogy mind a direktorok, mind a színészek a legnagyobb bizonytalansággal néznek a jövő elé és ha elveikből nem engednek.

szeptemberben nem nyílnak meg a színházak.

A színészek és igazgatók közötti harc hónapokkal ezelőtt tört ki, amikor az igazgatók kijelentették, hogy

kollektív szerződést többé nem kötnék,

miután a kollektív szerződés az elmulasztott nagygyűlésükön nem sikerült megkötésére. Az együttes tárgyalásokra az igazgatók új szerződési tervezetet vittek el, amelynek pontjai nagy általánosságban megfeleleltek a színészek igényeinek. Az első tárgyalási napon a színészek kisebb változtatásokkal el is fogadták minden pontot és már úgy látszott, hogy vasárnap este tető alá kerül a színház-szerződés kérdése.

Vasárnap este azonban váratlanul felborultak a tárgyalások, amennyiben az igazgatók kijelentették, hogy csak a létminimumos színészek-

nek hajlandók tizenkét hónapos szerződést adni, a többieket csupán kilenc hónapra szerződöttetik.

Az igazgatóknak ez a kijelentése a vasárnap éjszakai ülésen nagy megdöbbenést keltett, annál is inkább, miután biztosra vették, hogy vasárnap éjszaka tartják a szerződés kérdésében utolsó ülésüket és néhány nap múlva az új szerződési tárgyalásokat. Ma ugyanis az a helyzet, hogy az

Operaház és Nemzeti Színház kivételével egyetlen színház sem szerződötteti a színészeket a jövő szezonra és így valamennyi színésznünk szerződés nélkül áll még.

A színészek egész nyári szünetét elrontotta a bizonytalanság nyomásztó súlya és éppen ezen akartak segíteni akkor, amikor újabb tárgyalásra illetek össze a jövő évi szerződöttetéseket tervezetének megbeszélésére.

A vasárnap éjszakai ülésen a színészek nagy elkésereedésel, de számtalan komoly és súlyos érvel akarták meggyőzni az igazgatókat a kilenc hónapos szerződés tarthatatlanságáról.

a direktorok azonban álláspontjukból nem engedtek.

Igy tehát a színészek felálltak a tárgyalászat mellől és elhatározták, hogy

érdekeikért, léffentartásukért a legkomolyabb harcot fogják megvívni

az igazgatókkal szemben.

— Ha kell, ne nyíljának meg szeptemberben a színházak — mondják —, de álláspontjukból nem engedhetnek, hiszen egyetlenegy olyan foglalkozási ág sincs, amely alkalmazottainak csupán kilenc hónapos szerződést adna.

RÖVID HIREK

HALMAY TIBOR július 5-én Párizsba utazik, ahol egy hónapig játszik a Moulin Rougeban.

A NÓTA VÉGÉT Zerkovitz operettjét már megvárszolta az olasz Sonosono cég.

A MAGYAR SZÍNHÁZ rég nem látott táblás haz előtti tartotta vasárnap este évadzáró előadását. A nyári szünet bizonytalan ideig tart.

AZ APOLLÓ SZÍNHÁZ meghosszabbítja vendégjátékát a Royal Orfeumban.

BEN BLUMENTHAL e hét végén Marienbadból újra Budapestre jön.

A Budai Színkör fennállása óta nem hallott annyi tapost egy este, mint most „A nota vége” előadásán. Bus-Fekete László szövegkönyve az első jelenetből az utolsóig lebilincselően érdekes és mulatságos, Zerkovitz Béla muzsikájának pedig minden száma sláger. A szenzáció és pazar kiállítás, a rangot látványos színpadi trükk s mindenekelőtt Honthy Hanna, Kiss Ferenc, Vigh Manci, Kabos Gyula, Sinom Marcsa, Hamvas Józsa, Szirmai utólráhetetlen együttese a rendkívül siker tényezői. A nota vége természetesen a jövő héten is minden este szíre kerül a Budai Színkörben.

Kacagó esték vannak a Városi Színházban, amióta a Kis huncut dominálja a műsort. Gübert világhírű operettje e héten is minden este szíre kerül a Premier Friss és vidám együttesével, Molnár Verával és Sziklay Józseffel a főszerepekben.

A második Nyári Kabaré bemutatója a Vigaszínházban. A mostani Nyári Kabaré páratlan sikere folytán, amely huszonöt szuffol házban nyilvánult meg, a Vigaszínház — ezuttal is a Fővárosi Operettszínház teljes személyzetének, zenekarának, kórusának és ballotkarának vendégereplésével — szombaton, július 4-én teljesen új műsorral második Nyári Kabarét mutat be. A pompás vigjátékok, mulatságosnál mulatságosabb és érdekesnél érdekesebb tréfák, dalok, táncok és látványos revüszámok nagy tömeget nyújtja a színház az új műsor keretében. A Publi. A Faluk Grossza, a Betörő című egyfelvonásosok, az Ejjeli keverekhely és a Faluk Grossza című paródiák adják gerincét a műsornak, amelynek szereplői: Göthné Kertész Ella, Németh Juliska, Gadl Franciska, Fejes Teri, Szokolay Olly, Vaszary Piroska, Balla Mariska, Gyöngyössy Erzsé, Kürthy Sári, Kész Rózi, Orsolya Erzsé, Rajna Alisz, Sitkey Irén, Göth Sándor, Lukács Pál, Klári József, Halmay Tibor, Sarkady Aladár, Ujváry Lajos, Zbori Kálmán, Béla Miklós, Dénes György, Fenyő Aladár, Földényi László, Latabár Kálmán, Pártos Gusztáv, Patoky Ferenc, Nagy Jenő, Bekffy László konferál. A szombati bemutatóra is a leszállított nyári helydrak érvényesek. A jegyeket már árusítják.

50.000.— koronáért az első sorban ülhet a Royal Orfeumban, de már 8.000 koronáért is nagyzeri helyet kaphat és élvezheti a vendégereplő Apolló Színház pazar műsorát. Egyhangú vélemény, hogy ilyen mulatságos műsori még nem játszottak pesti színházban.

Minden este nyári kabaré. A Vigaszínház jövő hetét a nyári kabaré tölti be, amelynek nagyzeri műsoráról egész Budapest a legnagyobb érágadattással beszél. Kezdeté nyole órákor. Leszállított nyári helydrak.

A Beketow Cirkusz júlnisi műsorának minden egyes száma szenzáció számba megy. Don Arturo Manzano 3 spanyol idomított bikával és ugró lovaival, 3 Codonas, a világ leghíresebb lófogmászai, akik a levegőben kőből-kézből háromszoros saltomortalt fordulnak bamaulatra ejtik a közönséget. Chester Dieck az indiai kerékpáros unikum a maga nemében. Tegethoff a világhírű illusionista. Az 5 személyből álló G. Balaguer-csoport humoros és akrobátikus jelenetben. Ranni Garócn a szépséges csillag a levegőben. A 2 Paul Emanuel egy hölgy egy férfi a legjobb zenéből. Ottó Schumann a jelenkor legjobb iskolalovárja. Mind-mind a legterjedtebbek artista szám.

„Szívességek, ha a szemedbe nézek” — kiolvasom belőle, hogy ma este A nota végéhez akarsz menni a Budai Színházba, ahol ezt a gyönyörű szerelmi duettet énekli Honthy Hanna és Kiss Ferenc.

A Hétfői Napló múlt számában közölt rejtveny helyes megfejtése: Kosáry Emma

Megejtették hatszázhuszonötgyen. A nyertes lett Steiner Ferenc, Nagyatád, aki Rátkay Márton utogrammos fényképet bármikor átvehett a bizonyosságában.

Ma este megnyitó műsor Sziget-színpad moziban (Alsó-Margitsziget)

Mozi és kabaré Hugo Bettauer világfilme: A legszebb asszony (tris-film)

Internacionális divatrevv A Vezuv kitérése 1923-ban Személyesen fellépnek: Szász Illa Dénes György Pethes Sándor Herceg Albert

Fő a pontosság című 2 felvonásos burleszk és Pilotti az Angolparkban című 2 felvonásos burleszk

Helyárak: 10.000—30.000 koronáig Előadások kezdete: 8 és 9/10 órákor

Reisz Áruház Király ucca 47. E heti reklámekkel: Iakk női divattáska felül rámal és patentzárral hossza 18 cm 20 cm 22 cm Kor 90.000 100.000 110.000

Legjobb Legolcsóbb Legszébb PAP PAP PAP LAN LAN LAN Kárpitosáru, vas- és rézbutorgyára Szönyeg, pokróc, Uggöny, ágy- és asztalterítők, gyermekkosci, nyugszékek, leányzoba, előszoba- és kerítutorok, anyák és sátrak minden kivételben kaphatók GICHNER JÁNOS BUDAPEST, VII., ERZSÉBET KÖRÜT 20. Nagy katalógust 4000 K ellenében postán küldök

A kettős ünnep uszósportja

Az UTE országos jubileumi uszóversenye

Gyenge érdeklődés mellett bonyolította le az UTE országos jubileumi uszóversenyét az újpesti hid mellett levő uszodájában. A Duna lehlült vize és a hideg időjárás befolyásolta az eredményeket és ennek következménye volt, hogy a MAFC—UTE elsősorú vízpolémérközés elmaradt.

Részletes eredmény: 50 m (kizárásos) gyermekhátúszás: 1. Kraut Pál (UTE), 49 mp (2 induló). 100 m I. oszt. mellúszás: 1. Tóth István (Mue) 1 p 30 mp (8 induló). 100 m junior gyorsúszás (Szűcs-vándordíj): 1. Eckstein Béla (Vae) 1 p 19,6 mp, 2. Vékony Sándor (Kisozs), 3. Kramerer István (Mtk), (18 induló). 100 m junior mellúszás (Szűcs-vándordíj): 1. Szabó István (Vae) 1 p 37,2, 2. Bogárné Kálmán (Kisozs), 3. Tolnay (Mtk) (8 induló). 100 m junior hátúszás (Szűcs-vándordíj): 1. Kramerer István (Mtk) 1 p 34,2 mp, 2. Fehér István (6 induló). 100 m mellúszás kezdők részére: 1. Ritter Gusztáv (Ute) 1 p 46,4 mp, 2. Tischler Géza (Beac) (3 induló). 100 m hölgyúszás I. oszt. 1. Kraszner Vilma (Mue) 1 p 34,6 mp, 2. Ulrich Ilus (Mue) (2 induló). 50 m gyermek-mellúszás: 1. Handler György (Ute) 49 mp, 2. Krausz III. (Ute) 49,6, 3. Zeller Tibor (Ute) (4 induló). 4×50 m gyorsúszóstafféta II. oszt.: 1. (MaFC csapata): idő: 2 p 72 mp Várnai, Ltvay I. és II. Kenyeri II., 2. a Mue csapata: 2 p 15 mp, 3×100 m junior vegyes stafféta (Szűcs-vándordíj): 1. a Vae csapata, idő: 4 p 55 mp Szabó, Fehér, Eckstein, 2. Ute a csapata. 1000 m gyorsúszás (titkos handicap): 1. Serény István (Mtk) 17 p 03 mp, 2. Matyasovszky Janek (Mue) 18 p 08 mp, 3. Dömötörffy (Mue) 18 p 54 mp (5 induló). II. oszt. műugrás: 1. Lenhardt Ernő (Ote) II. pont, III. oszt. mellúszás 200 m.: 1. Benmark Imre (Mtk) 3 p 38,4 mp, 2. Bogárné Kálmán (Kisozs), 3. Konecsny Vilmos (Ute) (7 induló). 400 m junior gyorsúszás (Szűcs-vándordíj): 1. Susztrovics Károly (Mte) 6 p 44 mp, 2. Wrabel (Fte) 3. Nadler (Vae) (5 induló). 100 m I. oszt. hátúszás: 1. Avar Mihály (Kisozs) 1 p 26,4 mp, (2 induló). 200 m ifjúsági gyorsúszás: 1. Friedmann Tibor (Fte) 3 p 15,7 mp, 2. Engel Miklós (Ute) (3 induló). Vízpoló-mérkőzés (szöv. díjért): NSC II.—UTE II. 5:2. NSC csapata: Kratochwill, Lajta, Keresztes—Ziegler—Dara-bont, Begiesány, Fekete. UTE csapata: Krausz, Engel II., Kaufmann—Heimler—Timár, Kléz, Engel. NSC góllövői: Darabont (2), Lajta (1) és Begiesány (2). UTE góllövői: Engel (1), Kaufmann (1). Bíró: Kelemen. Az UTE csapata a második felidő vége felé a túl hideg víz miatt levonult.

A BBTE USZÓVERSENYE

Balaton-émlékverseny

100 méteres gyorsúszás: 1. Gáborffy Antal (NSC) 1:44 mp. 2. Turnovszky Endre (MAC). 3. Magyar Gusztáv (MTE).
1000 méter: Hármass csapatverseny. 1. Pálok István (MTK) 15:45 mp. 2. Serény István (MTE) 15:53 mp. 3. Horváth Gyula (MTK) 17:50 mp.

Műugrás férfiaknak: 1. Nagy Károly (FTC) 3 pont. 2. Lenhardt Ernő (OTE).
Műugrás hölgyeknek: 1. Förstner Klári.
Órág urak verseny: 1. Balatoni Károly (BBTE) 1:25,6 mp.

VIZIPOLÓ

I. osztályu bajnokság.

NSC—VAC (9:1 1)

Bíró: Kann Ferenc.

Uruguay csapata legyőzte Bécs város csapatát. Uruguay, a futballolimpiás győztes csapata, amely „Club Nacional di Montevideo” néven szerepel Európában, vasárnap Bécs város válogatott csapata ellen játszott és azt 2:0 arányban győzte le.

Elmaradt Almássy László esztergomi startja. Tegnap, hétfőn akarta Almássy László, az FTC kitűnő hosszútávúszója megismételni Laborki Károly dr. bravúráját. Esztergomból akart a fiatal uszó Budapestig leszelni, a 11 fős hideg víz azonban lehetetlenné tette a kísérletet. Almássy július 12-ére halasztotta el a tervének végrehajtását.
A Pannónia szenior nyolcása győzött Bécsben. A nemzetközi regatta tegnapi napján a junior egyest és a szenior kettőst a budapesti Neptun Evezős Egyesület, a junior kettőst az Esztergomi Evezős Egyesület, a szenior nyolcás a budapesti Pannónia nyerte el, a szenior négyesben és a vendégversenyben a budapesti Evezős Egyesület második lett.

SPORT

Barsy legyőzte a holland Paulent

Martin világrekordkísérlete nem sikerült

Az esőre hajló időjárás rendkívül sokat értett a kétnapos finn-magyar atlétikai versenynek. A finnek általában a várakozásnak megfelelően szerepeltek, de a versenynek öröndetes eseménye volt

Barsynak 800 méteren Paulen felett aratott győzelme.

A verseny végén Martin világrekord kísérletet futott 1000 méteren. A rossz időjárásnak tulajdonítjuk, hogy a kísérlet nem járt eredménnyel. A közönség lelkesen ünnepelte a pompás atlétát.

Részletes eredmények:

I. nap.

100 m síkfutás. 1. Fluck BBTE 10,8 mp. 2. Husgraffel (fnn) 10,9 mp. 3. Helle 10,9 (fnn). Hátzsell!

Diszkoszdobás. 1. Nüttymaa (fnn) 40,94 mp. 2. Markalits (NKTE) 40,82, 3. Egri (MAC) 40,72.

400 m síkfutás. 1. Martin (Svájc) 49,6 mp. 2. Paulen (Holland) 50 mp. 3. Juhász (MAC) Barsi az előfutamban kiesett!

110 m gátfutás. 1. Muskát (MTK) 16,6 mp. 2. Hahn (MTK) 16,6 mp. 3. Somfay földtá Hátzsell!

1500 m síkfutás. 1. Helgas (fnn) 4,06,8 mp. 2. Andersen (fnn) 4,07,2 mp. 3. Belloni 4,16,4.

Gerelyvetés 1. Yalovinen (fnn) 58,2 Szepez (MAC) 58,30. 2. Bácsi (Hajdu-büszörmeny) 57,55.

4×100 m II. r. stafféta. 1. FTCb 47,5. 2. az FTCa csapata az I-ső helyről diszkvalifikálva.

Hármasugrás 1. Somfay MAC 1423. 2. Kovács BEAC 1349. 3. Ujfalucky (FTC) 1320.

3000 m II. oszt. 5-ös csapatverseny Csapatban. 1. MAC 47 pont. 2. FTC 51 pont. 3. MTK 55 pont. Egyénileg 1.

Szabadkay FTC 9:38,3. 2. Bokor MTK 9:37,8. 3. László MAC 9:38,2.

4×400 II. oszt. stafféta 1. FTC 3:35 mp. 2. MAFC 3:40,8. 3. MTK 3:41,2.

100+200+300+400 (Svéd) stafféta. 1. Magyar csapat 2.01,7 (Fluck, Hajdu, Steimecz, Gert II), 2. Finn csapat 2.03,2 (Helle, Husgraffel, Ylänko, Hilden).

Hétfő második nap.

200 m gátfutás. 1. Somfay (MAC) 25,9 mp. 2. Pallagny (BBTE) 26,9 mp. 3. Braun (MTK) 27 mp.

Súlydobás. 1. Bedő (BEAC) 13,72 cm. 2. Forbáth (FTC) 13,37 cm. 3. Vállay (MAC) 13,06 cm.

800 m síkfutás. 1. Barsy BBTE 1,58,2. 2. Paulen (Holland) 1,58,3. 3. Aczél 2,01,3. 4. Helle (fnn).

200 m síkfutás. 1. Hajdu (FTC) 22,2 mp. 2. Husgraffel (fnn) 22,4. 3. Fluck (BBTE) 22,5.

500 m síkfutás. 1. Andersen (fnn) 15,19. 2. Helgass (fnn) 15,40. 3. Grosz (MTK) 15,53.

Diszkoszdobás. 1. Nüttymaa (fnn) 39,22 mp. 2. Egri (MAC) 38,48.

4×200 m stafféta. B és C csoportok részére. 1. BBTE 1:34,1 mp. 2. FTCa 1:37,1 mp. 3. FTCb 1:42 mp.

Távolugrás. 1. Bakó (MAC) 6,92 cm. 2. Püspöky (MAC) 6,78 cm. 3. Balogh (MAFC) 6,61 cm.

Gerelyvetéshcp. 1. T. Szabó 4 m e. 5,590. 2. Szepez (MAC) e. 5,552. 3. Gyurkó (FTC) e. 5,178.

Olimpiai stafféta (400+200+200+800 méter). 1. Finnország (Husgraffel, Helle, Jilnko, Hilden) 3:39,4 mp. 2. Magyarország (Juhász, Fluck, Hajdu, Rózsa) 3:39,8 mp.

Világrekord-kísérlet 1000 méteren. Martin (Svájc) 2:30,8 mp. Lundgreen (svéd) világrekordja 2:28,5 mp.

Ünnepelő közönség sorfala között, diadalmenetben vonultak be a fővárosba a dunántúli kerékpáros kör- verseny győztesei

A háromnapos dunántúli körverseny eredménye: 1. Jerszabek (MTK), 2. Ladányi (MTK), 3. Bouska R. (Jóbarát)

Ha valaki megírja majd a magyar kerékpáros-sport aranykönyvét, annak legszebb lapjait fogja elfoglalni a Budai Kerékpár-Egylet rendezésében most lefolyt háromnapos dunántúli kerékpáros turavereny.

Jerszabek Károly, az MTK nagyszerű képességekkel megáldott fiatal versenyzője volt a hőse ennek a grandiózus versenynek.

A péntekről szombatra virradó hajnalban volt a start a Gellért térről. Nagytételnél Tandary János haladt a mezőny élén.

Székesfehérvárotól diadalalkup és frissítő-állomások fogadta a versenyzőket.

Ezután heves széllel kellett megküzdeniük. Székesfehérvár és Várpalota között erős iramot forszirozva,

Jerszabek kerül az élre és Veszprémig 10 kilométernyi előnyt szerez magának Horváth felett.

Szünnegyn utolérték a katonai járőrcsapatokat. Itt megpihenve, Rábalihévíg után találkoztak a Szombathelyi Kerékpár-Egylet versenyzőivel, akik messze előbbiek jöttek és velük együtt tettek még az utat Szombathelyig.

Szombathely délután 4 órakor fejezték be az utolsó etapját. Impozáns fogadtatásban részesült itt a versenyző gárda. Hatalmas diadalalkup emeltek és a díjoltásoknak minden

egyes versenyzőt indulóval fogadtak.

Az utolsó etapjának eredménye: 1. Jerszabek Károly (MTK) 11 óra 24 perc. 2. Horváth Dezső (MTK). 3. Ladányi Miklós (MTK). 4. Bouska Rész (Jóbarát).

Az utolsó szakasza Szombathely és Győr között folyt le. Kőszegen, Sopronon, Kapuváron és Csornán keresztül vezetett a turant és vasárnap délután érkeztek be Győrbe a győri Hungaria Dunántúli Atlétikai Klub sporttelepére.

Az utolsó szakasza Ujszónyán, Ószónyán, Dorogon, Piliscsabán, Soly-máron, Hidegkúton keresztül vezetett a fővárosba.

A Hívvölgytől kezdődő utszakasztól kezdve hatalmas közönség állott sorfalat és szakadatlan üdvözlés közepette vonult a menet a BBTE zászlódszobában Dompázy szénatéri sporttelepére.

A beérkezés sorrendje a következő:

1. Jerszabek Károly (MTK).
2. Ladányi Miklós (MTK).
3. Bouska Rész (Jóbarát).

Az ünnepélyes díjkiosztást még hétfőn délelőtt tartották meg. A rengeteg értékes tiszteletdíjak közül a győztes

1 aranyérmét, 1 habérkoszort, 1 bajnoki szalagot, 1 serleget, 1 kerékpárt és egy ezüst cigarettatárcát nyert.

A háromnapos turavereny díjoltásokban lezajlott katonai járőrcsapatok szolgálati díjoltások nyertek.

Csapataink külföldön

MTK—Freiburger FC 3:3 (2:1)

5000 néző jelenlétében játszott bajnok-csapatunk a Freiburger FC ellen. Győnyörű időben és jó pályán 3:3 arányban döntetlenül végződött a mérce. A gólokat Opata (2) és Molnár (1) lőtték. Kléber, Opata, Jeny és Remete voltak a csapat legjobb tagjai.

FTC—Erfurt 1:1 (0:0)

Az FTC csapata egész éjjel utazva, fáradtan állt ki a jöképességű német csapat ellen. Az FTC egyetlen gólját Stecovits lőtte.

Wacker—FTC 3:2 (1:0)

A rosszakaratú és pártos bíró miatt szenvedett vereséget a zöld-fehérek csapata a Wackertól. A gólokat Stecovits és Kelemen lőtték.

Paradubitz—VAC 2:1 (0:0)

Tetszetős és szép, azonban eredménytelen küzdelem után szenvedett vereséget a VAC fáradt, letört csapata Paradubitzban. A mezőny legjobb embere Fischer volt.

KAC—Ligeti SC (Pozsony) 3:1

A kispistek főlegesen győzték le a kitűnő pozsonyi gúestet.

× Elt vízpolócsapataink győzelmei külföldön. Legkitűnőbb két polócsapatunk az FTC és a III. TVE külföldön is becsülettel képviseli a magyar színeket. A III. TVE a Jungdeutschland Darmstadt csapatával játszott és azt 8:1 arányban legyőzte. — Az FTC a Hellas Magdeburg csapata ellen győzött 4:1 arányban.

× A sífokai sportünnepély. Nagy érdeklődés előzi meg az MTK és az úszó, koalíció sífokai sportünnepélyét, amely vasárnap, július 5-én lesz. Kerékpáros-táverseny, futballmérkőzés, uszóverseny, box-mérkőzés és ping-pongverseny lesz a sportünnepélyen. Az MTK a sífokai sportünnepélyre külön vonatot indít.

Káposztásmegyeri versenyek

A vasárnapi és hétfői megyei versenyek főszáma az Újpesti nagy akadályverseny volt. A versenyben starthoz álltak Rival kivételével az összes jobb gát- és akadálylovaink. A futam egyike volt az év leghézség akadályversenyének. Start után Figurás és Slager vezetnek felváltva, míg Finale a harmadik helyen fekszik. Az erdőnél lévő gátútnál Finale az élre áll és feltartva 10 hőszal nyer, Slager második, a végén Jövő Napvilág harmadik. Finale ezzel a győzelmével az utóbbi évek egyik legjobb gát- és akadálylova lett. A versenyeket nagy közönség nézte végig, a sikeresekben szépszámu starterek voltak, de a gát- és akadályversenyekben nagyon kis mezőnyök álltak a starter zászlaja elé. A futamok részletes eredménye a következő:

Vasárnap:

I. futam. Vöfély (Orosz 2 1/2 réá). 2. Ragyócs (2). 3. Raritás (6). 4. 1/4 h. 10:12.

II. futam. Quodlibet (Gimpl 1/2 réá). 2. Paul (pari). 3. Csicsóné (38). F. m.: Leandro (10). 8 h. 10:15.

III. futam. Nosza (Csató 2 1/2 réá). 2. Parisienne (9). 1/4 h. 10:11.

IV. futam. Blondian (Jeny 2). 2. Pintyőke (1/4). 3. Fortély (4). F. m.: Forgószál, Pityergő, Maritta, 3 h., 1 1/2 h. 10:33, 13, 13.

V. futam. Paraszt (Martinek 6). 2. L'Alsaco (2). 3. Godalming (4). F. m.: Mád, Memento, Pagat, Vampyr II. 1/4 h., 1 h. 10:71, 15, 13, 16.

VI. futam. Siléna (Kardos 16). 2. Piteikém (1/4). 3. Utmutató (8). F. m.: Almom, My Pet, Alpendreukn, Rozgonyi, Cserkés, Párkány, Sunyi. Fejh., fejh. 10:37, 79, 15, 81.

Hétfő:

I. futam. Ne mőkáz (Csernovits 1 1/4). 2. Petite (6). F. m.: Canossa. 1 1/2 h. 10:20.

II. futam. Elsőm (Hutflasz 1 1/2). 2. Vinkó (2 réá). 10:21.

III. futam. Finale (Patzk pari). 2. Slager (2 1/2). 3. Napvilág (3 1/2). F. m.: Jenő (4), Figurás (8), Xerxes (4). 10 h., 3 h. 10:22, 16, 25.

IV. futam. Dagorel (Kovács 1 1/4). 2. Nápoly (2 1/2 réá). 3. Sabaria (5). F. m.: My Pet. 1/4 h., 3 h. 10:24.

V. futam. Nephitis (Stenzel 5). 2. Búgós (50). 3. Embona (4). F. m.: Mauseika, Boglyas, A tempo, Szivtelen, Erzi E. Taksony.

Kereskedő és Iparos Ujság

AZ ÚJ KAMARA

v.

Bittner János

Tulajdonképpen anakronizmus Bittner János neve ebben a rovatban, mert hiszen az utóbbi években Bittner szinte ugyanolyan elválaszthatatlan tartozéka lett a Kamarának, mint amilyen szívós következetességgel kapcsolódik össze talán évtizedek óta az iparosság politikai szervezkedésének mozgalmával, anélkül, hogy ez a szervezkedés maradandóan elérné azokat az eredményeket, melyekről egy-egy választási kampány előtt a sajtó bizonyos része beszámol. S ezért nem veheti rossznéven Bittner Jánost, ha személyével kapcsolatban önkéntelenül is felvetődik annak a megállapításnak a szükségességéről, hogy lehetnek ugyan barátai és hívei, de pártja éppen úgy nincs, mint ahogyan nincsen Pálfi Dánielnek sem, s az iparospárt egyelőre csak papíron létezik anélkül, hogy az iparosság egyetemének abból bárminő erkölcsi, vagy anyagi haszna lenne. Sőt, nem lehet elhallgatni azt sem, hogy az ugynevezett iparospártnak némelyik politikai állásfoglalása egyaránt káros volt az iparosságra és az iparospárt esetleges fejlődésére is. Bittner egyébként a mult ciklusban alelnöke volt a Kamara ipari osztályának, s ebben a minőségében elismerésre méltó tárgyilagossággal működött, annak ellenére, hogy bizonyos kapcsolatok fűzték a kurzusuralomhoz. Konzervatív — mondhatni antidemokratikus — elveihez hű maradt a mai napig is, noha igazvérig a munka embere, s időtörlő közéleti tevékenykedése mellett küzdötte fel magát saját erjével a legnagyobb hentesiparosok sorába, akik között ő az egyetlen kormányfőtanácsos. De letéteményese más irányban is a kormány bizalmának: az egyetlen „kisiparos“ — ha ugyan ma már nem veszi rossznéven ezt a jelzőt —, aki a belügyminiszter kinevezése révén a Kamara részéről tagja lett a fővárosi képviselőtestületnek. S ha a belügyminiszter kegyéből nyert mandátum talán nem is mentes minden szépséghibától, különösen egy pártvezér számára: másrészt viszont tág terét nyitja meg a politikai érvényesülés lehetőségeinek arra az esetre, ha a Bittner által támogatott kormány fokozatos jogfejlesztése törvénybe fogja iktatni a nemzetgyűlési képviselők kinevezését is.

(fl.)

Beck Vilmos és Flai
gyapjúárugyáral
Gross — Meseritsch
Emerich Ditő Humpoleo
Iroda:
Bécs VI, Hirschengasse 25

Sugár Arnold özeleth Budapest V. Sas uca 20. szám. Kendő-, szőkeendő- és divatárugykereskedő. — Állandó dísz rakó

Július elseje után is bélyegben fizet- hetik a cégek a forgalmi adót, ha a pénzügyminiszterhez felebbeznek

A felebbezésnek halasztó hatálya van — A kedvező elintézés érdekében tárgyalások indulnak meg a pénzügyminiszteriummal — Teljesen megszüntetik az előlegrendszer

Az OKISZ az Adóügyi Útmutató és Ellenőrző Hivatal vezetőségénél

Az elmúlt napokban a fővárosi cégek tömegesen kapták kézhez az Adóügyi Útmutató és Ellenőrző Hivatalnak végzését, amely a forgalmi adónak készpénzben való fizetését július hó 1-től kezdve kötelezőleg elrendeli.

E végzések azoknak a kereskedőknek a körében, akik ily irányú kérelmet nem terjeszthettek elő, meglehetősen izgalmat keltett, mert

a készpénzben való fizetés egyúttal azt is jelenti, hogy a vállalatok előleget kötelesek befizetni,

ami a jelenlegi tökeszegénység mellett igen sok cégnek komoly gondokat okoz. Emellett a készpénzben való fizetés a bélyegjegyekben való adóelőrovnásnak eddigi megszokott rendszerét is megszüntetvén,

zavarólag hat a vállalatok ügyvitelére.

Az említett okokból támadt izgalmat csak fokozták azok a gyűlések, amelyeket ebben az ügyben az utóbbi napokban a kereskedők bevonásával tartottak, s amelyekben az a vélemény jutott kifejezésre, hogy a sérelmes intézkedés megváltoztatása érdekében mozgalmat kell indítani.

A kereskedők körében észlelhető nyugtalanság eloszlátása céljából az OKISZ ezúton is szükségesnek tartja közölni, hogy ebben az ügyben az Adóügyi Útmutató és Ellenőrző Hivatal osztályvezetőjével,

Bense Dezső dr. főtanácsossal beható tárgyalásokat folytatott és e tárgyalások folyamán tisztázást nyert az a jogi helyzet, hogy mindazok számára, akik a készpénzben való adófizetést sérelmesnek tartják, a jogorvoslatot maga a forgalmi adóról szóló törvény biztosítja.

amely az Adóügyi Útmutató és Ellenőrző Hivatalnak mindazon végzéseit ellen, amelyek miatt nem kifejezetten a Közigazgatásügyi Bírósághoz intézendő panaszának van helye, fellebbezési jogot ad a pénzügyminiszteriumhoz. Ugyanez az ezen alaptörvény rendelkezéseiből folyik, hogy

a pénzügyminiszterhez benyújtott fellebbezésnek halasztó hatálya van.

vagyis a végzéssel készpénzfizetésre kötelezett vállalatok mindaddig bélyegjegyekben róhatják le a forgalmi adót, amíg fellebbezésük elintéztve nincs.

Az OKISZ a fellebbezések kedvező elintézése érdekében a pénzügyminiszterhez fog fordulni, s a vállalatok ügyvitelének zavartalanására, valamint a nagyfokú lőkéhiányra való utalással kéri fogja, hogy mindazon cégek számára, amelyek az eddigi rendszer mellett megmaradni, tegye lehetővé azt, hogy továbbra is bélyegjegyekben róhassák le a forgalmi adójukat.

Megemlítjük, hogy az Adóügyi Útmutató és Ellenőrző Hivatal a készpénzfizetést elrendelő végzéseknek a bejegyzett cégek részére való kézbesítésével az adóelőrovnás tekintetében könnyítést akart nyújtani, miután azonban úgy látja, hogy a

vállalatok készpénzfizetésétől az azzal egybekapcsolt előlegnyújtási kötelezettség miatt huzódznak.

az Adóügyi Útmutató és Ellenőrző Hivatal előterjesztéssel fog fordulni a pénzügyminiszterhez, akit arra kér, hogy az előlegfizetési kötelezettséget szüntesse meg.

A Hivatal ebben az irányban már lépéseket is tett a pénzügyminiszteriummal és valószínűleg a megígért részleges adóügyi reform elhuzódása okozza, hogy az előlegfizetési kötelezettség, mely a korona értékaláncoltsága mellett már létjogosultsággal nem bír, még el nem töröltetett.

Bécsi kereskedők látogatása a fővárosban

Komoly tanácskozások után osztrák-magyar bizottság alakult a gazdasági közeledés fejlesztésére

A bécsi kereskedők dalárdájának három napos budapesti kirándulása alkalmából több osztrák kereskedelmi testület kiküldöttel is ellátogattak Budapestre, hogy a gazdasági közeledésről tanácskozásokat folytassanak.

Szombaton este érkeztek meg a vendégek, akiket a budai dalárda fogadott, s még aznap este diszhangversenyt adtak a Vigadóban.

Vasárnap délután az osztrák kereskedők a Mfte-külön hajóján a Margitszigetre rándultak ki, hétfőn délelőt Goldzieher Géza, Beimel Sándor és Fröhlich Berthold vezetésével a Kereskedők Menháza tekintették meg.

hétfőn dében pedig a főváros adott díszebédet a Gellért Szállóban a vendégek tiszteletére.

A főváros ebédjén a polgármester nevében Hamvay Ödön ker. előjáró mondott felkészítőt, majd Baránszky Gyula dr. hivta fel az osztrák és magyar gazdasági köröket arra, hogy faji és felekezeti különbségek félretételével törekedjenek a gazdasági jólét helyreállítására.

Galice gróf, követ az osztrák kormány nevében üdvözölte a gazdasági közeledés eszméjét, majd Hlawatsch kereskedelmi tanácsos köszöntö meg a vendégelátást. A magyar érdekképviseletek nevében Marton Alajos, Eppinger Károly és Dóz Leó beszélt.

A gazdasági tanácskozás, amely a kirándulás tulajdonképpen célja volt, a Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben tartották meg. A magyar kereskedelmi miniszter Resooszky Béla miniszteri tanácsos, az osztrák ipari és közlekedési miniszteriumot Friedrich Förster dr., az osztrák közoktatási miniszteriumot Karl Kobal dr., a bécsi Kereskedelmi Testületet Papanek Richard tanácsos, az osztrák követéséget Hornbosse tanácsos és Schön Oswald főköznal, a bécsi kereskedelmi egyesület pedig Witz-Obertini főtanácsos képviselte.

A hazai érdekképviseletek közül a Kereskedelmi Csarnokot Eppinger Károly és Rottler Zsigmond, az Országos Kereskedő és Iparosövetséget Neustadt Emil és Szarka István dr., a Fővárosi Kereskedők Egyesületét Dán Leó, az Árúgyrnökök Egyesületét Brüggler Bertalan dr. képviselte.

A gazdasági tanácskozás során Heinrich Htenössi, a bécsi kiskereskedők egyesületének főtitkára

az osztrák és magyar pénzenem lehetőségeiről

szólvta, azokra a gazdasági előnyökre mutatott rá, amelyek ebből a kölcsönös kereskedelmi kapcsolatban állhatnak.

Max Kohn bécsi nagykereskedő a vámvédelmi talzasokat tette szóvá és arra hivta fel a magyar kereskedelmi köröket, hogy az országban nem közzülő cikkekre megállapított vámtételek mérséklését vigyék kezéül.

Brüggler Bertalan dr. a beutazási korlátozások kölcsönös eltörlését javasolta és a gazdasági kérdések letárgyalására külön bizottság kiküldését indítványozta.

Gonda Hugó, Siegmann dr., Richard Papanek, Hlawatsch kereskedelmi tanácsos, Alfred Schwartz és mások hozzájárulása után az értekezlet külön bizottságot küldött ki a felvetett kérdések letárgyalására.

A bécsi vendégek hétfőn este a Gellért Szállóban tartották utolsó hangversenyüket és éjjel 12 órakor utaztak el.

Nem „csalás“ a Fenyves-cég amerikai reklám-trükkje

Vámbery Rusztem nyilatkozata

A mult hét folyamán kereskedői és jogászai körökben nagy érdeklődést keltett az a „csalási“ pör, melyet egy családott vidéki egyszerű ember indított a modern szellemű hirdetései révén a népszerű Fenyves-cég főnöke ellen, annak az ötleves körlevélnek alapján, amelyben a gazdag amerikai rokon felszólítja hozzátartozóit, hogy vásároljanak részére Fenyvescéknl.

A per tárgyalását elnapolták, minthogy azonban a kérdésnek elvi jelentősége van, felkerestük tehát Vámbery Rusztem dr.-t, a kiváló büntetőjogászt, kinek jogi ügyekben való abszolút elfoglaltságát és tárgyilagosságát jellemzi az Ulánügyben tett feltűnő nyilatkozata, melyben mint jogász védelmébe veszi politikai ellenfelét is.

VÁMBERY RUSZTEM dr.

a következőket jelentette ki munkatársunk előtt:

— Büntetőtörvényünk értelmében csalás tényálladékat az képezi, ha valakinek megtévesztéssel anyagi kárt okozunk. Fenyvescék a vevőknek anyagi kárt nem okoztak, hiszen nem ellenérték nélkül vettek fel azoktól pénzt, hanem árut adtak érte a rendes piaci áron. Az áru most is a vevők birtokában van, anyagi kárról tehát nem lehet szó, s így csalásról sem.

Gratz Gusztáv a magyar helyzetről tartott előadást Brüsszelben

Véget ért a kamarák nemzetközi kongresszusa

Beható és eredményes tárgyalások után — amint Brüsszelből jelentik — tegnap véget ért a kereskedelmi kamarák többnapos kongresszusa, mely egyebek között hosszasan foglalkozott az úgynevezett „területi” védjegyek ügyével, amely Magyarországot is igen közelről érdekli. Az ipari tulajdon védelmének kérdésénél ugyanis a kormányok elé terjesztendő javaslatba a franciák egy pontot óhajtottak bevétenni, amely kizárólagosságot biztosít a „cognac”, „champagne”, „camembert” és más hasonló szavak kereskedelmi használatára számára. Ezt a pontot a többi állam képviselői, főleg az amerikaiak és azok igen erősen megtámadták és sikerült nekik teljes törlesztést kerez-tülvinni.

Az idegen államok részéről hozott *ítéleteknek végrehajtásához* magyar részről Auer Pál dr. szolt hozzá és azt javasolta, hogy a nemzetközi választott bíróságok ügye, amely könnyebben megvalósítható, a nemzetközi jogosság ügyétől választással külön, nehogy az utóbbinál előálló kéredelem az előbbi pont megvalósítását veszélyeztesse. Javaslatát az ipari és kereskedelmi csoport elfogadta.

A közlekedési csoport elhatározta,

hogy a nemzeti bizottságok útján megkeresi a kongresszuson képviselt államok kormányait a közvetlen vasuti tarifák rendezésének kiépítése tárgyában. Ehhez a ponthoz kapcsolódott a szegedi kamarának Tonelli Sándor dr. által bemutatott javaslata, hogy a kormányok tegyenek sürgős lépéseket a háború óta megszakadt összes vasuti összeköttetések helyreállítására.

A kongresszus záróülését Marice Despret-nak, a Banque de Bruxelles elnökének vezetése alatt tartotta meg. Ezen az ülésen Fred J. Kent, a Nemzetek Szövetsége újjáépítési Bizottságának elnöke tartott hosszabb előadást „A fegyverszünet utáni idők gazdasági tanulságai” címmel és az egyes bizottságok elnökei előterjesztették jelentésüket a szakcsoportok működéséről.

Végül az elnökség a volt monarchia utódállamai egy-egy képviselőjének módot adott, hogy rövid előadás keretében saját országok viszonyait megvilágítsák. Magyarország gazdasági helyzetét Gratz Gusztáv dr., a delegáció vezetője ismertette.

A legközelebbi kongresszus 1927-ben lesz, a hely tekintetében azonban még nem határozott a nemzetközi kamarák tanácsa.

Mit vár a nőiruhakészítő-ipar a kereskedelmi szerződések megkötésétől?

Holzer Sándor a NOSZ elnökének nyilatkozata

A Kereskedő és Iparos Újság külkereskedelmi anketáján a különböző ipari szakmák részéről eddig Szurdai Róbert, Kende Tódor, Kohner Adolf báró, s Baehér Emil fejtették ki álláspontjukat, s különböző szempontok kiemelésével valamennyien hangsúlyozták a külkereskedelmi szerződések mielőbbi megkötésének szükségességét. Álláspontjukhoz most csatlakozik

HOLZER SÁNDOR

a Nőiruhakészítő-k Szövetségének elnöke is alábbi nyilatkozatában:

— Magyarország a sok csapás után mely a háború előtt, alatt és után érte, az úgynevezett szanalás korzakát éli, melynek a viszonyok javulása irányában kellene haladnia. Ehelyett azonban visszaesést, gazdasági pangást látunk. Ha közelebbről vizsgáljuk a helyzetet, arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy

a belföldi kereskedelem és ipar pangásának az olcsóbb külföldi termelési ár az oka.

A magyar kereskedők és iparosok nem felelősek ezért, hanem felelős az a pénzügyi politika, amely az állam terheit különböző egyenes és fogyasztási adók, forgalmi és fény-

üzési adók formájában nagyrészt ennek a gazdasági osztálynak a vállaira hárítja. A vezetésem alatt álló érdekképviselet évek óta folytat kiemeltem a kereskedelmi szerződések megkötéséért, de anketázéseken kívül eddig alig történt valami, noha kétségtelen, hogy

egy jó kereskedelmi szerződés **többet használ az országnak, mint a leghangzatosabb irredenta politika.**

— Egészen bizonyos, hogy a megszállott területek lakossága sokkal szívesebben vásárolna Budapesten, mint Prágában, Bukarestben, vagy Zágrábban, s az üzleti és gazdasági összehajtatásoknak ez az életrekelése állandóan fentartana és szorosabbra fűzné az elszakított területekkel való összeköttetést.

A nőiszabó-ipar izlés és minőség tekintetében bátran felvehetné a versenyt a külfölddel, ha ezt a lehetetlen gazdasági helyzet nem akadályozná.

— Január óta a feldolgozóanyagok vámia olyan mértékben emelkedett, hogy ez az emelkedés nemcsak a kereskedelemre hatott benítőlag, de a feldolgozó iparra is. Egy méter gnyajuszövetre 50–70.000, egy méter selyemre 60–80.000 korona vám esik, noha gyáraink ezekben a cikkekben nem felelnek a szükségletnek. Ennek következménye az lett, hogy a fogyasztóköntség a külföldön igyekszik vásárolni. Eppen ezért a nőiszabó-

iparnak a külkereskedelmi szerződések megkötése kapcsán az az érdeke és kívánsága, hogy

a nyersanyagok vámmentesei lényegesen szállíthatóak legyenek, míg a kész árua vonatkozólag a vámvédelem fentartandó.

mert a már kifejtett szempontokon kívül ez a szakma elegendő képzett munkaerővel rendelkezik ahhoz, hogy

A kereskedők és iparosok erőlyesen visszautasították a háztulajdonosok támadásait

Az OKISZ memorandummal fordult a népjólti miniszterhez Vázsonyi teljes támogatásáról biztosította az OKISZ elnökét

Amint ismeretes a háztulajdonosok javulását nagygyűlése határozati javaslatot fogadott el amely az üzlet és műhely céljaira szolgáló helyiségek forgalmának azonnali felszabadítását követelte, s ezt azzal indokolta, hogy a kereskedők egyes árucikkeikért az aranyparitást meghaladó árakat számítanak. A háztulajdonosoknak újabb mozgalma nagy elkeseredést keltett a kereskedők és iparosok körében és ezért az Országos Kereskedő és Iparos Szövetség elnöki tanácsa rendkívüli ülést tartott, melynek egyetlen tárgya a háztulajdonosok jogtalan követelésének visszautasítása volt.

Többek felszólalása után kimondotta az OKISZ elnöki tanácsa, hogy a háztulajdonosoknak a helyiségek azonnali felszabadítására irányuló követelése **támadás a fennálló törvényes rend ellen.** Mert az 1924. évi IV. tc. A) mellékletében foglalt intézkedések alapján kiadott 3338. számú kormányrendelet 55. §-a szerint,

a szabad felmondás az ipari, vagy kereskedelmi célokra szolgáló helyiségek bérletére vonatkozólag 1926. évi május hó első napjánában állapított meg,

s így amennyiben ez a határidő meghosszabbítását nem nyerne, ebben az időpontban válik szabaddá nem a forgalom, hanem a felmondás, az erre legilletékesebb népjólti miniszter értelmezése szerint is.

Leszögezte a tanácsülés, hogy az egyes kereskedelmi cikkek árának aranyparitási fölé való emelkedése és az üzlet és műhelyberek között csak a tudatlanság kereshet összefüggést, mert ezeknek a cikkeknek forgalmi ára a termelési és beszerzési áraktól függ, s a Kereskedőnek és az iparosnak csupán néhány szalalékos haszon jut, míg ezzel szemben a házber használati díj, melynek élvezete mellett a háztulajdonos változatlanul megmarad tökegyonának birtokában. Egyébként is a kereskedők és iparosok üzleti forgalma általában a békebelinek negyed részére csökkent, s így még a jelenlegi bérfizetés terheit sem képes elviselni.

Végül elhatározta a tanácsülés, hogy memorandummal fordul a népjólti miniszterhez, s egyben felkéri Ledermann Mórt, az OKISZ elnökét, hogy a kereskedők és iparosok jogos érdekeinek megvédése céljából tegyen lépéseket a székesfőváros törvényhatóságánál is. A határozat értelmében

az OKISZ szombaton nyújtotta be memorandumát a népjólti miniszterhez

s ebben részletesen utal a nehéz gazdasági viszonyokra, visszautasítja a háztulajdonosoknak a szabadforgalomra irányuló követeléseit, s egyben kifejti azokat az okokat, amelyek miatt a for-

galmi további megkötöttségén kívül a szűkített kedvezmény fentartását, illetve véglegesítést, ugyancsak az aranykorona átszámítási kulcsának lezállítását követeli.

A további teendők megbeszélése végett Ledermann Mór, az OKISZ elnöke felkérte Vázsonyi Vilmost, aki-vel hosszabb megbeszélést folytatott, az OKISZ elnöke részletesen tájékoztatta Vázsonyit, mint a fővárosi demokratikus szövetség vezetőjét a kereskedelem és ipar nehéz helyzetéről, és támogatását kérte arra az esetre, ha a kormány eddigi álláspontjának megváltoztatásával hajlandó volna a háztulajdonosok követeléseit előtt meghajolni.

Vázsonyi az OKISZ elnökétől legteljesebb támogatásáról biztosította a fővárosi kereskedő és iparos osztályt.

s az OKISZ folytatással megtartott értekezletre megnyugvással vette tudomásul Ledermann Mór elnöknek erre vonatkozó bejelentését.

Ezekután remélhető, hogy a háztulajdonosok kísérlete holtpontra jutott annál is inkább, mert a szorzószám lezállítására vonatkozólag a kormány már véglegesen döntött, a háztulajdonosok egész offenzívája pedig minden valószínűség szerint elsősorban odairányult, hogy a túlzott követelések elejébe révén az indokolatlanul magas szorzószám további fentartását biztosíthassa.

Kiadja:
A „Hétfői Napló” lapkiadóvállalat.
Az OKISZ közleményeit Szarka István dr. szerkeszti

Holzer Viktor, Budapest ékszerész, arany- és ezüstműves
Ilyár és rakár: **IV. Károly körút 10** (felelem.)
Vilamos erőre bízandó. Készít mindenféle ékszer, arany- és ezüstmunkát, alkut és javítást. Állandó rakár mindennemű ékszer, arany-, ezüstművekben és órákban. Telefonszám: 116—24

Böhler Zeigmond és Társa, Budapest Gyors, teher- és gyűjtőforgalmak
TELEPEK: Wien, I., Biberstrasse 8 — Brtn, Davadelni 6. — Warnsdorf, Carl Wagner-strasse

Epstein és Pfeifer
textilárú-nagykereskedés, Budapest V, Sas u. 6

Guttmann és Fekete
kötszővő- és kötőtárugyár
Budapest-Óbuda
Központi rakár és iroda:
VI. KER., DEÁK TÉR 6. SZÁM
(ANKER PALOTA)

Donáth Jenő és Társa
Budapest, IV. kerület, Sz. r. b. uca 3
S. addington & Co Ltd
Londoni posztógyári cég vezérképviselői

WEISZ SÁNDOR ÉS RÓNA
Posztó- és bélsáranyagkereskedés Budapest, V. kerület, Arany János uca 22. szám

Pártoljak a hazai ipart!
Schwartz és Hirschberg
pamutszövet- és bélsáranyagkereskedők
A Budapest — Warnsdorfi Pamutszövőgyár R.-Társ. egyedárúsítói lerakata, Budapest V, Zrínyi uca 15

FOGÁSZAT-DENTIST
MÁRFAI ARTÚR
ALL. VIZSGÁZOTT FOGÁSZ IV. KÁROLY KÖRÜT 26